

การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู
โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

SELF DEVELOPMENT OF TEACHERS TOWARDS THE TEACHING
PROFESSION STANDARDS AT WATPROMSUWANSAMAKKI SCHOOL

วิทยานิพนธ์
ของ
นายสุรินทร์ บู่สาดี

เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

ฉบับราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
เดือน ป. 15 ส.ค. 2547

พ.ศ. 2545

เลขทะเบียน 190983

ISBN 974-373-143-1

ลิขสิทธิ์เป็นของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

เลขเรียกหนังสือ

746
671.12
56610
7545
ค. 2

วิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหม
สุวรรณสามัคคี

จัดทำโดย สุรินทร์ ปุสาลี

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.อารมณิ จินดาพันธ์

ประธานกรรมการ

ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ กรรมการ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

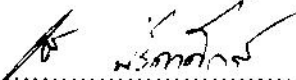
.....ประธานกรรมการ

(ดร.สายหยุด จำปาทอง)

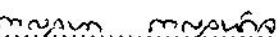
.....กรรมการ

(ดร.อารมณิ จินดาพันธ์)

.....กรรมการ

(ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์)

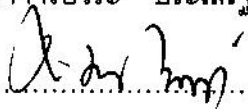
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์)

.....กรรมการและเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี เหมทานนท์)

คณะครุศาสตร์ อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(รองศาสตราจารย์วัฒนา พัทธวานิช)

วันที่ 5 เดือน กันยายน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ดร.อารมณ จินดาพันธ์ ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดเวลาที่จัดทำปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ดร.สุนันทา เลานันท์ ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ความคิดและช่วยเสนอแนะวิธีการวิจัยได้สำเร็จทั้งยังตรวจสอบในเรื่องภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความซาบซึ้งใจ และตระหนักในพระคุณยิ่ง

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ระ ประเสริฐศิลป์ ที่ให้ความรู้ ให้กำลังใจ มีความห่วงใย สอบถามและติดตามการทำปริญญานิพนธ์ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณนายสุวัฒน์ อันใจกล้า ผู้อำนวยการโรงเรียนทวีธาภิเศก นายโสภณ สุวรรณวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา นายสมศักดิ์ ชาทิมมาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนจินะที่ กรุณาช่วยตรวจสอบให้คำแนะนำและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนางสาวนภาพร สายลุ่ม ที่ให้คำแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูลและขั้นตอนในการจัดทำพร้อมทั้งคณะครูโรงเรียนคลองหนองใหญ่ และคณะครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ที่กรุณาช่วยตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนายจินต์ ดนตรี ผู้อำนวยการโรงเรียนหมู่บ้านเศรษฐกิจ นางมาลี พร่าวพันธุ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดประดิษฐาราม นายมานะ มั่งมีทรัพย์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดเจ้าอาวาส ที่ได้ร่วมปรึกษาหารือซึ่งกันและกันตลอดมา

หากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาขอขอบพระคุณตั้งแต่ บิดา - มารดา ครูอาจารย์ ที่ล่วงลับไปแล้ว และยังมีชีวิตอยู่ ที่ท่านได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ จนทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสได้ทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้

นายสุรินทร์ บู่ลาลี

การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี
 SELF DEVELOPMENT OF TEACHERS TOWARDS THE TEACHING PROFESSION STANDARDS
 AT WATPROMSUWANSAMAKKI SCHOOL

บทคัดย่อ
 ของ
 นายสุรินทร์ ปู่สาลี

เสนอต่อสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

พ.ศ. 2545

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครูโรงเรียน วัดพรหมสุวรรณสามัคคี.	
ผู้วิจัย	สุรินทร์ ปุสาลี	
กรรมการควบคุม	ดร.อารมณ จินดาพันธ์	ประธานกรรมการ
	ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ	กรรมการ
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	
โปรแกรมวิชา	การบริหารการศึกษา	
สถานศึกษา	สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	
ปีที่พิมพ์	2545	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีจำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า

ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีพฤติกรรมในการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่ามาตรฐานที่มีการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน สำหรับมาตรฐานที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอซึ่งแสดงให้เห็นว่า ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี จะต้องได้รับการพัฒนาในมาตรฐานที่ 1 เป็นอย่างมาก ส่วนในมาตรฐานอื่น ๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน

สำหรับแนวทางการพัฒนานั้น แนวทางที่เหมาะสมที่สุดสำหรับข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี คือ การศึกษาค้นคว้าและจัดทำแผนงานทางวิชาการ เนื่องจากครูส่วนใหญ่เป็นครูอาวุโสและการทำงานทางวิชาการจะทำให้เกิดผลต่อนักเรียนและความก้าวหน้าของตนเอง ซึ่งจะทำให้มีความภาคภูมิใจในที่สุด

SELF DEVELOPMENT OF TEACHERS TOWARDS THE TEACHING PROFESSION
STANDARDS AT WATPROMSUWANSAMAKKI SCHOOL

AN ABSTRACT
BY
MR.SURIN BOOSALEE

Presented in partial fulfillment of the requirements
For the Master of Education program in Educational Administration
At Rajaphat Institute Bansomdejchaopraya

2002

TITLE	SELF DEVELOPMENT OF TEACHERS TOWARDS THE TEACHING PROFESSION STANDARDS AT WATPROMSUWANSAMAKKI SCHOOL
AUTHOR	Surin Boosaee
ADVISORS	Arom Chindapan, Ed.D., Chairman Seree Predasak Ph.D., Co-advisor Assistant Professor Kanjaria Kanjanakit. Co-advisor
DEGREE	Master of Education
PROGRAM	Educational Administration
SCHOOL	Rajabhat Institute Bansomdejchaopraya
YEAR	2002

ABSTRACT

The purposes of the research were to study the self - development of teachers towards the teaching profession standards at Watpromsuwansamakki School, and to provide the guidelines for self - developments of the teachers. The sample comprised forty - three teachers at Watpromsuwansamakki School. Four - point rating scale questionnaires to survey the self - development activities towards teaching profession standards of teachers were developed and administered to collect data which, in turn, were analyzed by means of percentage, mean, and standard deviation.

Finding of the study were as follows :

The teachers at Watpromsuwansamakki School showed overall performances regarding their self - development activities towards teaching profession standards at high level. However, when taking each aspect into consideration, the most frequently practised standard was that they could serve as a role model for their students while the least practised standard was the consistent involvement in academic activities regarding the development of teaching profession. It was,

therefore, recommended that the teachers at Watpromsuwansamakki School be encouraged and supported to participate in academic - oriented activities pertaining to self - development.

With regard to the proposed guidelines for development, the following academic - oriented activities were suggested ; namely, the exploration of self - weaknesses for self - development, the in - depth study of related materials and operational manual, the participation in professional organizations, the search for new knowledge from the media, the conduct of academic related work, the pursuit of advanced degree, the study visit, the participation in training, the attendance in academic seminars and the search for alternative self - development activities.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุณูปการ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗ - ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง - ฉ
สารบัญ.....	๗ - ๗
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การพัฒนาตนเอง.....	7
ใบประกอบวิชาชีพครู.....	30
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา.....	38
โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี เขตบางแค กรุงเทพมหานคร.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
การกำหนดประชากร.....	54
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	76
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	76
วิธีดำเนินการวิจัย.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	86
บรรณานุกรม.....	87
ภาคผนวก.....	93

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำร้อยละของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี.....	59
2 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	60
3 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 1	62
4 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 2	63
5 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 3	64
6 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 4	65
7 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 5	66
8 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 6	68
9 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 7	69
10 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 8	70
11 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 9	71
12 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 10	72
13 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 11	73
14 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 12	74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และการคมนาคม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเศรษฐกิจ การเมืองและด้านวัฒนธรรม มีการจัดระเบียบทางสังคม กลายเป็นสังคมและระบบเศรษฐกิจสากลที่ประเทศต่าง ๆ จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การเตรียมคุณภาพของประชากรจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2540 : 2) ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพของคน โดยให้คนในชาติมีการพัฒนาด้านความรู้ควบคู่กับการพัฒนาจิตใจ เพื่อให้สามารถรองรับและพัฒนาความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาของชาติจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาความรู้ และคุณภาพของจิตใจคนในชาติ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2542 : 1)

การจัดการศึกษาของประเทศไทย เป็นการจัดการศึกษาโดยมีหน่วยงานต่างๆ ร่วมมือกัน จัดการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีประสิทธิภาพ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ 2539 : 5)

บุคคลสำคัญซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรได้กำหนดไว้คือ "ครู" ครูจะมีบทบาทใน "การพัฒนาคน" ให้มีคุณภาพในทุกระดับของการศึกษา ครูจะเข้าไปมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา ในการพัฒนาคนนั้นครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถ

เพียงพอที่จะพัฒนา เพราะการพัฒนาคน คือกุญแจสำคัญ ที่จะเปิดประตูไปสู่การพัฒนาทั้งปวง หากครูไม่มีความรู้ความสามารถอย่างเพียงพอแล้ว “การพัฒนาคน” ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรครูจึงควรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ การพัฒนาก็เพื่อมุ่งให้ครูเพิ่มความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ตลอดจนจรรยาบรรณของการเป็นครู เพื่อที่นำเอาสิ่งเหล่านี้มาปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น และทำให้การศึกษามีคุณภาพยิ่งขึ้น (ปรีชา บุญนาค 2526 : 350) การพัฒนาตนเองของครูจึงเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกและสำคัญที่สุด เพราะหากว่าครูไม่มีความคิดในการที่จะปรับปรุงพัฒนาตนเอง หรือไม่เริ่มต้นการพัฒนาที่ตนเองเสียก่อนแล้ว แม้จะได้รับการสนับสนุน หรือส่งเสริมให้จัดการพัฒนาในรูปแบบใด ๆ อย่างมากมาย การพัฒนานั้น ก็จะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นการพัฒนาตนเองของครูจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะการฝึกฝน หรือปรับปรุงตนเองให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูในด้านความรู้เทคนิค วิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ และดำรงตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ ปฏิรูปการศึกษาทำให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้มุ่งสู่การประกันคุณภาพ ส่งเสริมความเป็นไทยทันสมัย ในวิชาการตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร มีการกำหนดกลยุทธ์ และแนวทางดำเนินการต่าง ๆ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ในหมวดที่ 7 ว่าด้วยเรื่องครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดให้มีองค์กรวิชาชีพครู ที่ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน วิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับ ดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและ จรรยาบรรณของวิชาชีพโดยกำหนดให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากร ทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชน ต้องมีใบอนุญาตการประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 26 - 27) ครูสภาเป็นองค์กรทางการศึกษาได้ กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพไว้ 11 มาตรฐาน เมื่อ พ.ศ. 2537 มีการประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2539 และมีมติของคณะกรรมการอำนวยการครูสภาเพิ่มเติมเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2544 เพิ่มขึ้นอีก 1 มาตรฐาน รวมเป็น 12 มาตรฐาน ซึ่งคาดว่าเมื่อครูผ่านเกณฑ์มาตรฐานเหล่านี้แล้ว จะเป็นครู มืออาชีพ เป็นครูที่มีคุณภาพ และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการปฏิรูป การศึกษาได้

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานหนึ่งที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาภาคบังคับในเขต กรุงเทพมหานคร ในลักษณะการบริหารงานส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2515 เมื่อมีการยุบรวมการ ปกครองเทศบาลนครหลวงกับนครหลวงกรุงเทพธนบุรีเข้าด้วยกันการจัดการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนากรุงเทพมหานครอย่างเด่นชัดมีหน่วยงาน คือ

สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครรับผิดชอบโดยตรง ซึ่งในปัจจุบันมีโรงเรียนในความรับผิดชอบ 431 โรงเรียน อยู่ในพื้นที่ 50 เขต มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นส่วนใหญ่ มีเพียง 1 โรงเรียน ที่สอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนอกจากนี้ ยังมีโรงเรียนลักษณะพิเศษ มีการจัดการเรียนการสอนตามความถนัดพิเศษของเด็ก คือ โรงเรียนกีฬากรุงเทพมหานคร ปัจจุบันกรุงเทพมหานคร มีครูจำนวน 12,727 คน นักเรียนทุกระดับทั้งสิ้น 328,313 คน จำนวน 9,948 ห้องเรียน คิดเป็นสัดส่วนของนักเรียนได้ถึงร้อยละ 68 ของเด็กในวัยเรียนทั้งหมด (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 2544 : 88 - 89)

โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี เป็นโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่เลขที่ 43/2 หมู่ 4 แขวงบางไผ่ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 ในปัจจุบันได้เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนนักเรียน 1,399 คน มีจำนวนครู 43 คน ซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 42 คน ต่ำกว่าระดับอนุปริญญา 1 คน และมีอายุเฉลี่ย 45 ปี อายุราชการเฉลี่ย 25 ปี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครูอาวุโสและรับราชการมานาน เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาข้าราชการครูจะต้องพัฒนาตนเองเพื่อ เป็นข้าราชการครูที่มีคุณภาพที่ทันยุคทันสมัยและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความต้องการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐาน และแนวทางการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี เพื่อจะได้นำผลที่ศึกษาไปพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนและเป็นการเตรียมบุคลากร เพื่อรองรับการประเมินภายในและภายนอก อันจะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษารั้ครั้งนี้มุ่งศึกษาด้านการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยนี้ ทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงาน และระดับคุณภาพการพัฒนาวิชาชีพของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงการในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาตนให้ดียิ่งขึ้น อันเป็นผลดีแก่การบริหาร ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการครูของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประชากร คือข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี จำนวน 43 คน โดยศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา 12 มาตรฐาน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
10. ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาตนเอง หมายถึง กระบวนการในการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ความสามารถของบุคคล ตลอดจนแนวคิดและประสบการณ์ใหม่ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเกิดความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาซึ่งได้กำหนดบทบาทหน้าที่ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติของข้าราชการครู 12 มาตรฐาน

ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

แนวทางการพัฒนาตนเอง หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ควรจัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

ระดับคุณภาพ หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด โดยกำหนดเป็น 3 ระดับคือ

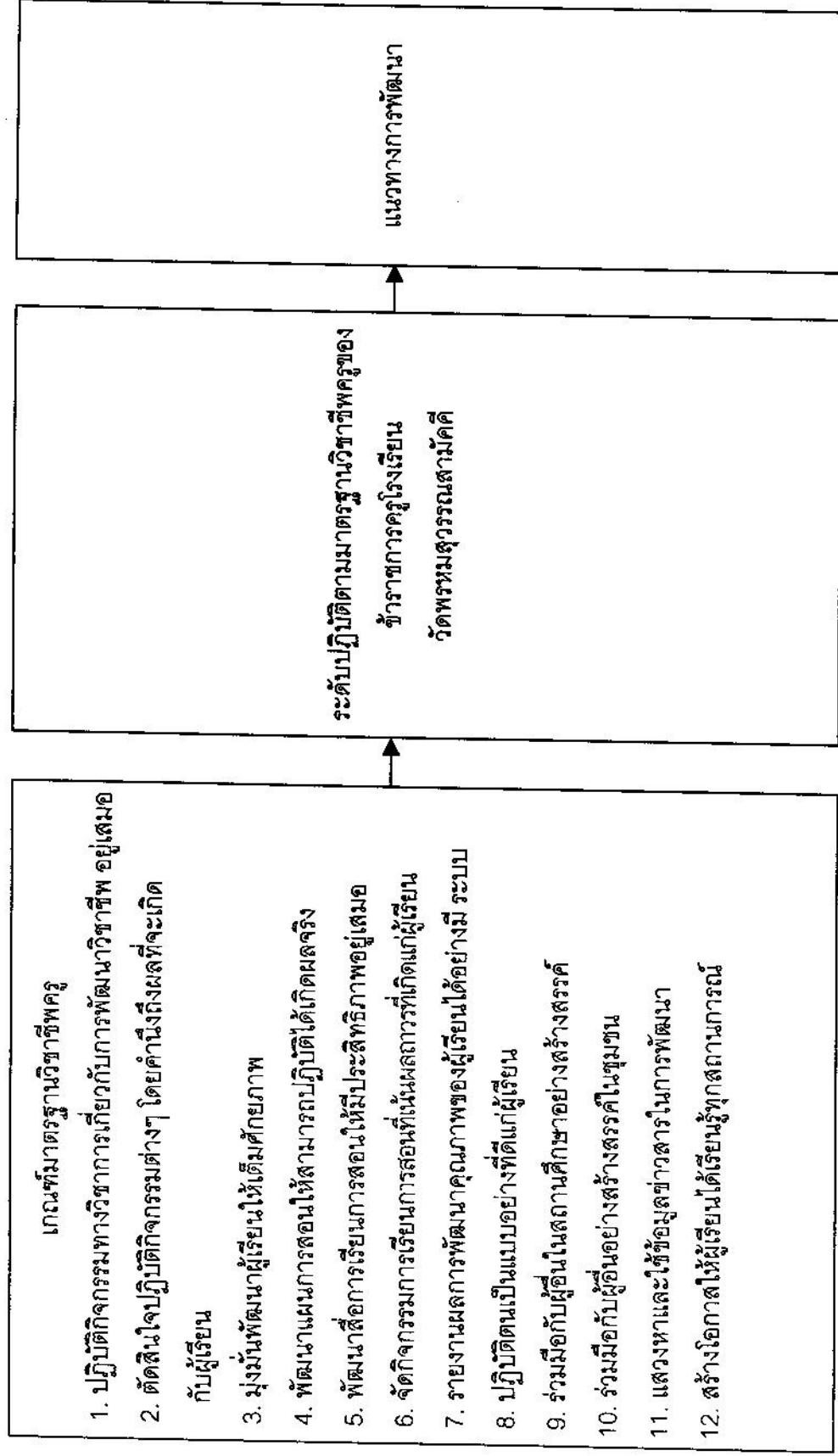
ระดับสูง หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพ 3

ระดับปานกลาง หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพ 2

ระดับต่ำ หมายถึง ปฏิบัติอยู่ในระดับคุณภาพ 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ คือ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และระดับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู และแนวทางการพัฒนา เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการวิจัยครั้งนี้ ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง
2. ใบประกอบวิชาชีพครู
3. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา
4. โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี เขตบางแค กรุงเทพมหานคร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาตนเอง

มาสโลว์ (Maslow 1970:69-80) ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ (Need hierarchy theory) ของมนุษย์มี 5 ระดับ ได้แก่

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physical needs) เป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ น้ำ ที่อยู่อาศัย ความต้องการทางเพศ ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการที่มีพลังผลักดันมากที่สุด ก่อนความต้องการอื่นใดทั้งหมดที่มนุษย์ต้องการ เพราะเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการอยู่รอดของชีวิตมนุษย์
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety needs) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ
3. ความต้องการทางสังคม (Social belonging needs) ได้แก่ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับในสังคม ความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อน
4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องหรือมีชื่อเสียง (Esteem needs) เป็นความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคมรวมถึงความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระและเสรีภาพ และการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย
5. ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต (Self actualization) เป็นความต้องการระดับสูงสุดของมนุษย์ซึ่งจะมีลักษณะกว้างขวางมาก และจะแตกต่างกันไปตามแต่ละคนตามความคิดของตนเองและถือเป็นความผืนอันสูงสุดของแต่ละคน

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้โดยสรุปว่า โดยธรรมชาติและความเป็นจริงแล้ว มนุษย์เราทุกคนมีความต้องการที่จะอยากเห็นตนเองก้าวไปสู่ความสำเร็จ และต้องการที่จะปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้า ประสบความสำเร็จในชีวิต การพัฒนาตนเองจึงเป็นพื้นฐาน และเป็นสิ่งแรกที่มนุษย์เราต้องมีก่อนการพัฒนาอื่นใด การพัฒนาตนเองคือการพัฒนาทั้งมวล และถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องซึ่งจะต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตราบใดที่ยังไม่หยุดการทำงาน ทั้งนี้ เพราะเป้าหมายหลักของทุกชีวิตคือความสุข ซึ่งได้แก่ การกินดีอยู่ดี ความสำเร็จในหน้าที่การงาน และการได้รับการยกย่องจากสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายจะต้องเริ่มต้นจากการสร้างฐานะตนเองให้มีความอยู่ดีกินดี จากนั้นก็ทุ่มเทชีวิตเพื่องานให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน สิ่งที่ตามมาก็คือความเชื่อถือ และการได้รับการยอมรับของสังคม เพราะฉะนั้นการพัฒนาตนเองต้องเริ่มจากการตระหนักในคุณค่าของตนเองมีความมั่นใจหรือพอใจ และภูมิใจในตนเอง ความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งผู้ที่จะเป็นตัวของตัวเองได้นั้นต้องหมั่นศึกษาเรียนรู้ตนเอง รู้เท่าทันตัวเองและเลือกหาหนทางที่เหมาะสมกับตัวเองที่สุดผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตคือ ผู้สามารถเลือกทางชีวิตที่เหมาะสมกับตัวเองเท่านั้น

ความหมายของการพัฒนาตนเอง

บุคลการ คือ ผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรนั้น ๆ และถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าองค์กรใดมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ ก็จะทำให้องค์กรนั้นมีประสิทธิภาพ แต่ความรู้ความสามารถที่จะมีได้นั้น บุคลากรในองค์กรจะต้องมี "การพัฒนา"

การพัฒนา ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2531 : 588) ได้ให้ความหมายของคำว่า "พัฒนา" หมายถึง การทำให้เจริญ ในปัจจุบันจะใช้กันอย่างกว้างขวาง เช่น การพัฒนาประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาชนบท พัฒนาการศึกษ

อุทัย บุญประเสริฐ (2528 : 139) อธิบายว่า คำว่าพัฒนานั้นมีความหมายครอบคลุมแล้วแต่จะใช้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องใดเพราะมีความหมายเกี่ยวข้องกับคำหลายคำ เช่นการเปลี่ยนแปลง การขยาย การเพิ่ม ความเจริญก้าวหน้า การก้าวหน้ากว่า และพัฒนาการ เป็นต้น ซึ่งแล้วแต่ขอบข่ายของงานที่จะศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นๆ อันเป็นผลที่เกิดจากการกระทำด้วยตัวเองหรือผู้อื่นจัดให้

พจนานุกรมของเว็บสเตอร์ (Webster's Dictionary 1983 : 261) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาว่าเป็นขั้นตอนหรือช่วงระยะของความเจริญ ความก้าวหน้า

ดังนั้นเมื่อเราใช้คำว่า "การพัฒนา" ไปประกอบสิ่งใด ย่อมหมายความว่ามุ่งที่จะให้สิ่งนั้นมีความเจริญขึ้นก้าวหน้าขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม จากสภาพที่เป็นอยู่ใน

การพัฒนาคนก็เช่นเดียวกัน ย่อมมุ่งหวังที่จะทำให้คนมีความเจริญก้าวหน้าขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

พจนี เพชรบูรณิน (2528 : 4 – 5) กล่าวถึงการพัฒนาตนเองว่า หมายถึง การส่งเสริม และการสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้ความสามารถดีขึ้น การพัฒนาตนเองเป็นเรื่องที่บุคคลแต่ละคนจะต้องกระทำด้วยตัวของเขาเอง โดยบุคคลอื่นมีส่วนให้การช่วยเหลือสนับสนุนเพียงบางส่วน เพื่อให้ตนเองมีความรู้ความสามารถดีขึ้นหรืออีกนัยหนึ่ง หมายถึง การเสริมสร้างตนเองให้บรรลุจุดหมายแห่งชีวิตคน โดยไม่เบียดเบียนสิทธิของคนอื่นเป็นการสร้างสรรค์พัฒนาชีวิตและการงานของตนให้สูงเด่นมีคุณประโยชน์และมีความสุข

พิสิทธิ์ สารวิจิตร (2529 : 76) กล่าวถึงการพัฒนาตนเองว่า หมายถึง การปลูกสร้างคุณสมบัติ คุณธรรม นิสัย เจตคติ ความสามารถ ความชำนาญ ความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดขึ้นในตนเองเพื่อช่วยให้ตนเองเป็นบุคคลที่มีความสุข ความเจริญ ความสมบูรณ์พร้อมที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับความถนัด ความสนใจและศักยภาพที่มีในตนเอง

เมกกินสัน และเพดเลอร์ (Megginson and Pedler 1992 : 3) กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึงการที่ผู้เรียนได้ตัดสินใจด้วยตนเอง ในการเลือกว่าจะเรียนอะไร เมื่อไร และอย่างไรเพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะ ความรู้ และความสามารถในการทำงาน การเลือกพัฒนาตนเองจะมีผลต่อการปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตน

วิเชียร ทวีลาภ (2519 : 374) ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาตนเอง คือ การรู้จักเรียนและปรับปรุงตนเองให้มีความเจริญงอกงาม มีประสิทธิภาพด้วยการดำรงชีวิตอย่างมีความหมายและมีจุดหมายพร้อมทั้งความเจริญทางปัญญาและคุณธรรมด้วย

เกลเลอร์แมน (Gellerman 1976 : 102) ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาตนเองเป็นการเรียนรู้ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระปราศจากการชี้นำ เช่น การเรียนรู้จากการกระทำจากการสังเกต และคิดจากประสบการณ์ของตนเอง

มิลเลอร์ (Miller 1979:55) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ให้ทัศนะเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองว่าการเรียนรู้ของตน เมื่อสะสมเป็นความรู้หรือประสบการณ์มากขึ้น ก็ถือได้ว่าบุคคลได้เติบโตขึ้นเรื่อย ๆ และในที่สุดก็กลายเป็นเรื่องของการพัฒนาของแต่ละคนไป นอกจากนี้มิลเลอร์ยังมีความเห็นต่อไปว่า บุคคลมักจะเรียนรู้โดยการผ่านการกระทำ และการใช้ทักษะความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดประสบการณ์ และกลายเป็นบทเรียนสำหรับการปฏิบัติครั้งต่อไปในอนาคต ยิ่งกว่านั้นบุคคลมักจะเรียนรู้ เพราะคิดว่าการเรียนรู้ทำให้อนาคตของเขาดีขึ้นกว่าอดีตที่ผ่านมา ในบางครั้งบุคคลจะ

เรียนรู้ก็ต่อเมื่อกระบวนการเรียนรู้นั้นมีความสนุกสนาน และทำให้เกิด ความพึงพอใจ อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าเขามีความพึงพอใจหรือต้องการที่จะเรียนรู้มากน้อยเพียงใด

จากแนวคิดของนักการศึกษา ที่นำมากล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเอง การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทักษะความชำนาญ และความสามารถในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งพัฒนาทั้งด้านร่างกาย และจิตใจ

ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการปฏิบัติงาน เป็นแนวทางการปรับปรุงงานที่ทำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เมื่อวิทยาการต่าง ๆ ก้าวหน้าอยู่ทุกขณะ มีเครื่องมือเครื่องใช้ทันสมัย เกิดขึ้นวิธีการทำงานก็ต้องให้เหมาะสมรัดกุม เพื่อรับความก้าวหน้าอยู่เสมอ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 ซึ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้วางเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพและสมรรถภาพของคน โดยมุ่งพัฒนาคนที่สมดุลทั้งด้านปัญญา จิตใจ และสังคม ทั้งในระดับความคิด ค่านิยมและพฤติกรรม ในนโยบายข้อที่ 3 เป็นการปรับปรุงและพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ เช่น ประสิทธิภาพในการเรียนการสอน โดยมีครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้พัฒนาสื่อการเรียนการสอน เป็นบุคคลทำให้กระบวนการทางการศึกษาบรรลุตามที่ตั้งไว้ ฉะนั้นการพัฒนาตนเองจึงเป็นหัวใจของการทำงานของครู สุนีย์ ลินธุเดชะ (2526 : 159 - 162) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองเป็นเรื่องสำคัญของวิชาชีพครู ครูจะต้องทำหน้าที่สอน อบรม แนะนำให้ความรู้ ข้อคิดแก้ไข ปรับปรุงเสริมสร้างให้ผู้เรียนได้บรรลุ คือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การพัฒนาตนเองให้เป็นคนมีความรู้ทันเหตุการณ์ เป็นคนทันสมัย ควรเป็นหน้าที่ที่ครูต้องทำ

พจน์ เพชรบุรณิน (2528 : 8) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองว่า ความสำคัญของการพัฒนาตนเอง เป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่า “ไม่มีใครดีครบถ้วน” และตามหลักการของพระพุทธศาสนาก็สอนให้คน “รู้จักพึงพาตนเอง” หรือ “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” นอกจากนี้คนทุกคนจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเกี่ยวกับการอาศัยอยู่ร่วมกัน การศึกษาเล่าเรียน การทำงาน การพักผ่อน การเจ็บป่วย การเกิดและการตาย เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้คนแต่ละคนจะต้องเกี่ยวข้องและร่วมมือหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฉะนั้นจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะเป็นที่พึ่งของตนเอง รวมทั้งการทำคุณประโยชน์ต่อสังคม เพื่อความสำเร็จในชีวิตการทำงานและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นอย่างมีความสุข อาจกล่าวได้ว่า ตนเองเป็นตัวการที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ทุกสิ่งทุกอย่างประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์ หรือผดุงไว้เกิดขึ้นด้วยเหตุนี้การพัฒนาตนเอง

อย่างถูกต้องและจริงจังจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก

สมิต อาชนวจกุล (2534 : 175) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองว่าการที่เราได้ผ่านการศึกษาอบรมตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มากี่ดี หรือการที่เราไม่มีโอกาสผ่านสถาบันการศึกษาในชั้นสูงก็ดี หาใช่เครื่องที่จะชี้วัดว่าชีวิตของเราจะต้องตกต่ำหรือเจริญก้าวหน้า มีคนจำนวนมากเมื่อสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาตรี ปริญญาโท แล้วก็ทิ้งตำรับตำราไม่ฝึกฝนค้นคว้าต่อไป ไม่นานนักวิชาที่เรียนมาก็จะค่อย ๆ เลือนหายไปจากความทรงจำ โอกาสที่จะก้าวหน้าเป็นไปไม่ได้ไม่่ายนัก แต่ผู้ที่รักการค้นคว้ามีพลังมุ่งมั่น ปรับปรุงพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาย่อมจะก้าวไปไกลกว่าคนประเภทแรก การที่เป็นคนรักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า รักการพัฒนาตนเอง เขาย่อมจะมีความรู้สึกมีสมรรถภาพอื่น ๆ ที่จะเชิดชูตนเองพาตนเองไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

ชาญชัย อาจีนสมาจาร (2540 : 111) กล่าวว่าผู้บริหารควรพัฒนาตนเองและบุคลากรอื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารกับบุคลากรอื่น ๆ จะต้องทำงานร่วมกันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นทุกฝ่ายควรมีคุณสมบัติทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมอยู่ในระดับดีเสมอ เพราะในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ทุกฝ่ายจะประสบกับสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อความสัมพันธ์อันดีทุกฝ่ายจะต้องมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน การพัฒนาตัวผู้บริหารเองและบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็น และจะต้องทำอยู่อย่างสม่ำเสมอเพื่อทุกคนจะอยู่ในสภาพที่ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2529 : 88) กล่าวว่า การพัฒนาตนเองของผู้บังคับบัญชา หรือจะเป็นใครก็ตามที่จะพัฒนาตนเองนั้น ย่อมมีความสำคัญและทำได้เสมอ เป็นการปรับตัวหรือต้องการสร้างเสริมบุคลิกภาพอันเหมาะสมของตนเอง ถ้าหากแต่ละคนได้กระทำเช่นนี้ ก็จะมีประโยชน์ทั้งต่อตนเองและต่อการบริหารงานต่อไป

วัชร ทรัพย์มี (2526 : 127) ได้สรุปความสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองว่า "บุคคลที่สำรวจตัวเอง สำรวจสถานการณ์เกี่ยวกับตนเอง ฝึกการยอมรับตนเอง กล้าเผชิญกับความจริง บุคคลนั้นจะเกิดความคิด และนำความคิดนั้นไปพัฒนาเจตคติ และพฤติกรรมของตนเองให้มีการปรับตัวและแก้ปัญหาได้ดีขึ้น" อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่การพัฒนาประเทศชาติเป็นส่วนรวมอีกทางหนึ่งด้วย ในปัจจุบันเป้าหมายของการพัฒนาตนเองได้ขยายขอบเขตเพิ่มขึ้นจากเดิมมาก โดยเน้นหนักในด้านการให้ความรู้ ความชำนาญ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอีกด้วย การพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างและเปลี่ยนแปลงครูผู้สอนให้ดีขึ้นในด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และวิธีในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความเจริญของสังคมปัจจุบัน

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่าการพัฒนาตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน การได้รับความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ จะสามารถนำไปพัฒนางานของตนเองและองค์การได้เป็นอย่างดี แต่การที่จะพัฒนาตนเองให้เกิดคุณภาพสูงสุดในการปฏิบัติงานจะต้องมีความเต็มใจ และความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลง ย่อมจะทำให้การพัฒนาตนเองประสบผลสำเร็จในชีวิตการทำงาน

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเองมีเป้าหมายสูงสุดที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และเจตคติในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของตนเองและหน่วยงานตามแนวคิดของนักการศึกษา จุดมุ่งหมายของการพัฒนาตนเองมีดังนี้

พจนี เพชรบูรณิน (2528 : 5) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตนเอง ดังนี้

1. การพึ่งตนเองและเลี้ยงตนเองได้ หมายถึง จะต้องสร้างตนเองให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างเป็นหลัฐานมั่นคง โดยมีรายได้สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม และมีเกียรติไม่จำเป็นต้องคอยรับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นอยู่โดยตลอดเวลา หรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

2. การประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน หมายถึง การประกอบอาชีพการงานนั้นจะต้องมีความเจริญก้าวหน้าในอาชีพอย่างเหมาะสมและพึงพอใจโดยได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือความดีความชอบอย่างต่อเนื่อง ทัดเทียม หรือดีกว่าบุคคลอื่นในหน่วยงานเดียวกัน การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตการงานนั้น จะต้องมีความรู้ ความสามารถมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ และมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งจะต้องมีความประพฤติและนิสัยที่ดี

3. การทำประโยชน์แก่สังคม บุคคลจะมีชีวิตอย่างมีความสุขได้จะต้องไม่เห็นแก่ตัวจนเกินไป จะต้องมีการเผื่อแผ่ และช่วยเหลือบุคคลอื่นด้วย ทั้งนี้เพราะไม่มีใครสามารถอยู่คนเดียวในโลกได้ จำเป็นต้องมีพ่อแม่ ญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูงและหมู่คณะ นอกจากนี้คนในสังคมใดก็ควรจะมีความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น โดยหาทางช่วยเหลือสนับสนุนให้สังคมของตนเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่น เพื่อให้การอยู่ร่วมกันของคนในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นและมีความสุข ฉะนั้น การช่วยเหลือสังคม เช่น การร่วมบำเพ็ญประโยชน์เพื่อหมู่คณะ การสอนหรืออบรมบุคคลอื่นให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นต้น

อัมพิกา ไกรฤทธิ (2532 : 229) กล่าวถึงความมุ่งหมายในการพัฒนาส่วนบุคคล ดังนี้

1. เพื่ออำนวยความสะดวกแห่งความก้าวหน้าของผู้ปฏิบัติงาน

2. เพื่อพัฒนาฝีมือความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน
3. เพื่อฝึกฝนการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติการแก้ปัญหา
4. เพื่อพัฒนาท่าทีและบุคลิกภาพในการปฏิบัติงาน
5. เพื่อเรียนรู้งานและวิธีการ ตลอดจนระเบียบการปฏิบัติงานที่มีการนำเอาวิทยาการ

ใหม่ ๆ เข้ามาใช้หรือเปลี่ยนแปลง

6. เพื่อส่งเสริมขวัญในการปฏิบัติงาน
7. เพื่อทบทวนความเข้าใจในนโยบายและความมุ่งมั่นขององค์การให้ดีขึ้น

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้นสรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองมีจุดมุ่งหมายที่จะเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และเจตคติ ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การประกอบอาชีพและพัฒนาสังคม ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

วิธีการพัฒนาตนเอง

มนูญ วงศ์นารี (2516 : 213) ได้เสนอวิธีการพัฒนาตนเองที่ทุกคนสามารถนำไปปฏิบัติได้โดยปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. สำรวจ วิเคราะห์ตนเอง เพื่อให้รู้จักตัวเองอย่างแท้จริง
2. กำหนดความคาดหวังใหม่ และวางแผนในการเปลี่ยนแปลง
3. เริ่มเปลี่ยนแปลงโดยการนำตัวเอง
4. สร้างความเข้มแข็ง โดยการมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคล

อื่นที่มีเหตุผล

พิสิทธิ์ สารวิจิตร (2529 : 2 - 3) ได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาตนเอง โดยให้หลักการที่ว่าต้องทำเป็นกระบวนการระยะยาวติดต่อกัน โดยให้เป็นการริเริ่มด้วยตัวบุคคลเองตามความต้องการและจุดมุ่งหมายชีวิตของบุคคลเป็นแกนกลาง สิ่งแวดล้อมภายนอกควรเป็นเพียงอุปกรณ์ประกอบหรือส่งเสริมเท่านั้น ซึ่งสามารถปฏิบัติได้ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาประวัติบุคคลสำคัญ และค้นหาคุณสมบัติเฉพาะตนที่ทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง
2. สำรวจตัวเองและวิเคราะห์ตัวเองให้ถ่องแท้ถึงลักษณะนิสัย ความสามารถความสนใจ และจุดเด่น จุดด้อย
3. ตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน
4. ปลุกใจตนเองให้เกิดความเข้มแข็ง กล้าหาญ ในการเปลี่ยนแปลง

5. ทำตามจุดหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีทั้งการปรับปรุงบุคลิกภาพ และเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่พึงามด้วยความอดทน

สุเมธ แสงนิมนวล (2537 : 67) ได้กล่าวถึงวิธีการพัฒนาตนเองว่า สามารถทำได้ 2 วิธี คือ การพัฒนาตนเองโดยตนเอง และการพัฒนาตนเองโดยผู้อื่น การพัฒนาตนเองโดยตนเอง สามารถทำได้ตลอดเวลา ตราบใดที่ยังรักตนเอง และอยากเห็นตนเองก้าวหน้าไปสู่ความสำเร็จ ส่วนการพัฒนาตนเองโดยผู้อื่นก็สามารถทำได้หลายวิธีเช่น

1. การพัฒนาโดยสถานศึกษาฝึกอบรม ซึ่งจะมีเนื้อหาในด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ ความชำนาญและทักษะในการทำงาน

2. การพัฒนาโดยผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้มีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติที่ดี มีความขยันงาน เพื่อให้สามารถเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

3. การพัฒนาโดยพ่อแม่ ครูอาจารย์ และบุคคลทั่วไป

4. การพัฒนาโดยดูตัวอย่างจากบุคคลที่ดั่งาม

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2539 : 151) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาตนเอง โดยมุ่งให้ข้าราชการครูสามารถพัฒนาตนเองได้ โดยการคิดเองลงมือปฏิบัติเองและแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ทั้งนี้ข้าราชการครูทุกคนควรจะได้รับฝึกอบรมอย่างน้อย 1 ครั้งในรอบ 2 ปี

แนวทางในการปฏิรูปการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมกับสาเหตุและปัญหาแต่ละด้าน แต่ละบุคคล เช่น การเข้าอบรม การไปศึกษาดูงาน การร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ การรวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร เป็นต้น และได้กำหนดแนวทางพัฒนาตนเองให้ประสบผลสำเร็จ โดยการแสวงหาข่าวสารและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวโดยสรุปถึงการปฏิรูปบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรการให้บุคลากรทางการศึกษาได้วางแผนพัฒนาตนเอง ตามระบบความก้าวหน้า ทางการทำงาน โดยบุคลากรได้แสวงหาความรู้ และริเริ่มปฏิบัติงานด้วยวิธีการใหม่ๆ จัดทำผลงานและจัดเก็บเป็นข้อมูลในการส่งเสริมก้าวหน้า

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาตนเองนั้น ผู้ที่ต้องการพัฒนาตนเองต้องเป็นผู้ที่มีความตั้งใจ แน่วแน่ที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีเจตคติ ตลอดจนการปรับปรุงบุคลิกภาพ เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลดีต่อตนเองและองค์กรวิธีการพัฒนาตนเองทำได้ 2 วิธี คือ

1. วิธีการพัฒนาแบบทางการ เป็นการพัฒนาโดยหน่วยงานที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติหน้าที่อยู่ เช่น ศึกษาเพิ่มเติม เข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมทางวิชาการและฝึกงาน

2. วิธีการพัฒนาแบบไม่เป็นทางการ เป็นการพัฒนาโดยตนเอง ซึ่งสามารถสรุปวิธีการพัฒนาตนเองได้ คือศึกษาค้นคว้าจากตำรา สื่อต่าง ๆ ศึกษาจากพฤติกรรมของบุคคลต่าง ๆ และจากแหล่งธรรมของพุทธศาสนา

ขั้นตอนการพัฒนาตนเอง

ในการดำเนินการพัฒนาตนเองนั้น มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งนักวิชาการได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้

คณะกรรมการพัฒนาบุคลากรทางด้านบริหาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2528 : 47) ได้เสนอขั้นตอนการพัฒนาตนเอง โดยแบ่งไว้เป็น 6 ขั้นตอน คือ

1. การยอมรับและประเมินตนเองอย่างถูกต้อง
2. การกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเองที่เป็นไปได้เปลี่ยนแปลงได้ประโยชน์และท้าทายให้พัฒนา

3. การปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้นโดยไม่หวังผลเลิศ

4. การยกย่องตนเอง

5. การยกย่องผู้อื่น

6. การช่วยผู้อื่นยกย่องตัวของเขาเอง

ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ และอัญญา เวสราวัชร์ (2528 : 29) ได้กล่าวถึงการวางแผนในการพัฒนาความก้าวหน้าในสายงานว่า เพื่อให้สามารถวางแผนและกำหนดขั้นตอนในการพัฒนาความก้าวหน้าในสายงาน จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สำคัญ เบื้องต้นตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สำรวจโอกาสก้าวหน้า
2. สำรวจจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง
3. มองภาพตนเองในอนาคต
4. วางแผนอาชีพตนเอง
5. จัดเตรียมแผนพัฒนาตนเอง

ธงชัย สันติวงษ์ (2539 : 177 - 178) ได้กล่าวถึงการพัฒนาความก้าวหน้าของแต่ละคน ประกอบด้วยขั้นตอนของกิจกรรมด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. การประเมินตนเอง ก่อนอื่นทุกคนควรจะได้มีโอกาสรู้จักตนเองให้ดีเสียก่อน อาจทำได้

โดยการขอคำปรึกษาแนะนำ และการแนะแนว หรืออาจจะกระทำด้วยการทดลองเพื่อที่แต่ละคน ได้รู้จักและประเมินถึงความสามารถตลอดจนจุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นได้มีการตระหนักถึงตนเองในแง่ที่เป็นจริงมากขึ้น ก่อนที่จะกำหนดแผนงานพัฒนาความก้าวหน้าในอาชีพของตนต่อไป

2. การเสาะแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาชีพในขั้นนี้คือ การต้องรู้จักค้นคว้า และเสาะหาข้อมูลต่าง ๆ ที่มีอยู่และที่เป็นโอกาสในปัจจุบัน ซึ่งสามารถช่วยให้เรามองเห็นจากจุดของตนจะมีทิศทางเติบโตไปในทิศทางใดบ้าง

3. การกำหนดเป้าหมายภายหลังที่ได้เก็บข้อมูลและได้ประเมินถึงโอกาสต่าง ๆ ในความก้าวหน้าก็ควรได้มีการกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ในอาชีพของตนเอาไว้

4. การวางแผนความก้าวหน้าของอาชีพและการดำเนินการตามแผน หลังจากที่ได้มีการกำหนดเป้าหมายแล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือการวางแผนที่จะให้มีทางสำเร็จตามเป้าหมาย โดยมีการดำเนินการตามแผนและมีการตรวจสอบความสำเร็จเป็นขั้น ๆ จนถึงเป้าหมายที่ต้องการ

ฟิลิห์ สาร์วิจิตร (2529 : 75 – 79) ได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองโดยใช้หลักการที่ว่าต้องทำเป็นกระบวนการระยะยาวติดต่อกัน โดยให้เป็นการริเริ่มในตัวบุคคลเองตามความต้องการและจุดมุ่งหมายชีวิตของบุคคลเป็นแกนกลาง สิ่งแวดล้อมภายนอกควรเป็นอุปกรณ์หรือส่งเสริมเท่านั้นซึ่งสามารถปฏิบัติได้ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาประวัติบุคคลสำคัญ และค้นหาคุณสมบัติเฉพาะตน ที่ทำให้บุคคลนั้นประสบความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่าง

2. สำรวจตัวเองและวิเคราะห์ตัวเองให้ถ่องแท้ถึงลักษณะนิสัย ความสามารถ ความสนใจ และจุดเด่น จุดด้อยด้วย

3. การตั้งจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แน่นอน

4. ปลูกใจตนเองให้เกิดความเข้มแข็งกล้าหาญในการเปลี่ยนแปลง

5. ทำตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

6. บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 62) ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

1. สำรวจตัวเอง

2. วิเคราะห์สาเหตุความสำเร็จ ความล้มเหลวที่ประสบมา

3. วิเคราะห์ความเชื่อ เจตคติ ค่านิยมในการทำงาน

4. วางแผนฝึกฝนตนเอง
 - 4.1 กำหนดเป้าหมาย
 - 4.2 กำหนดวิธีการ
5. ฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง
6. สรุปประเมิน
7. ปรับปรุงแก้ไข

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่าการพัฒนาตนเองมีขั้นตอนในการปฏิบัติ เพื่อให้ทราบว่าตนเองมีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร จะต้องปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงในด้านใดบ้างมีความสามารถหรือความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่มากนักน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาตนเองและสามารถตรวจสอบหรือประเมินผลการพัฒนาตนเองว่าบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้หรือไม่

รูปแบบของการพัฒนาตนเอง

ในการพัฒนาตนเองมีรูปแบบหลากหลายโดยมีนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาได้เสนอกรอบแนวคิดในการพัฒนาตนเองของครูไว้หลายรูปแบบ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู 2531 : 14 - 17)

1. การสำรวจและประเมินตนเอง
2. การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน
3. การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ
4. การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน
5. การศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงานทางวิชาการ
6. การศึกษาต่อ
7. การศึกษาดูงาน
8. การเข้ารับการฝึกอบรม
9. การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ
10. การพัฒนาตนเองในลักษณะอื่น ๆ

การสำรวจและประเมินตนเอง

ในการดำเนินการพัฒนาตนเองของครูนั้นตามหลักการแล้วจะเริ่มจากการพิจารณาตนเองโดยการสำรวจและประเมินตนเองเพื่อนำไปสู่การแก้ไขและการพัฒนาให้ดีขึ้น มีนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวไว้ดังนี้

พจน์ เพชรบุรณิน (2528 : 13) ได้กล่าวถึงการสำรวจตนเองว่า เนื่องจากคนเราจะต้อง

ต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและครอบครัว รวมทั้งการอยู่ร่วมในสังคมจนตลอดชีวิต ซึ่งบางคนก็ประสบความสำเร็จอย่างราบรื่นแต่บางคนก็ผิดหวังอยู่อย่างลำบากยากแค้นหรือบางคนก็พ่ายแพ้ และในการดำรงชีวิตประจำวันก็มีทั้งผิดหวังและสมหวังอยู่โดยตลอด การที่คนเราประสบความสำเร็จหรือไม่สมหวัง สาเหตุที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ เป็นผู้กระทำตนเองการที่บางคนไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต เนื่องจากบุคคลนั้นมีจุดอ่อนหรือคุณสมบัติที่ไม่ดี การที่ทราบว่าคุณสมบัติอย่างไรก็ควรจะได้ทำการสำรวจตนเอง ทั้งนี้ เพื่อจะได้รู้ว่าตนเองมีคุณสมบัติที่ดีและคุณสมบัติที่ไม่ดีอย่างไรบ้าง เมื่อทราบว่าคุณสมบัติเป็นอย่างไรแล้วก็จะได้หาทางแก้ไข หรือพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อจะได้มีชีวิตที่สมหวังต่อไป การสำรวจตนเองอาจทำได้หลายวิธี เช่น การให้บุคคลที่ใกล้ชิดและหวังดีช่วยสำรวจ การสำรวจด้วยตนเอง การใช้แบบสำรวจ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2539 : 62) ได้กำหนดแนวทางการประเมินตนเอง สรุปได้ว่าการประเมินตนเองเพื่อให้รู้จักจุดที่ต้องพัฒนาแล้วพัฒนาดตนเอง เพื่อพัฒนางานให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นอยู่เสมอเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ดังนี้

- สำรวจตนเองว่าเรามีผลงานที่ดีด้านใด ยังมีข้อจำกัดด้านใด
- วิเคราะห์ว่าเราต้องปรับปรุงอะไร คิดค้นหาวิธีการว่าจะปรับปรุงด้วยวิธีใดจะให้อุปกรณ์ให้ใครช่วยเหลืออย่างหลากหลายทางเลือก
- เลือกวิธีการที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองมากที่สุด ลงมือปฏิบัติตามทางเลือกแล้วหาทางปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 91) กล่าวว่า การติดตามความเจริญของตนเองเป็นเรื่องสำคัญมากในระหว่างที่ทำงานทุกควรควรที่จะประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของตนเองและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ วิธีที่จะประเมินดูความก้าวหน้าของตัวเองนั้นมีหลายประการ เช่น การสนทนาในเชิงวิชาการกับเพื่อนร่วมงาน อันจะทำให้เรารู้สึกว่าเราตามเขาไม่ทัน ประสิทธิภาพในการทำงานด้อยกว่าเขา หรืออาจจะได้แนวคิดในการทำงานนอกเหนือจากที่เคยกระทำอยู่แล้ว หลักการที่สำคัญไม่ว่าจะประเมินตนเองด้วยวิธีไหนก็คือ การพยายามไม่เข้าข้างตัวเอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ยากแต่โดยอาศัยการฝึกฝนตนเอง ยอมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่นแล้วนำมาคิดทบทวนให้รอบคอบ เหล่านี้ย่อมจะช่วยให้เราประเมินดูความก้าวหน้าของตัวเองได้ไม่น้อยเลย

สมพร สุทัศนีย์ (2537 : 211 - 212) ได้กล่าวถึง การปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีแนวทางในขั้นตอนแรกคือการศึกษาและประเมินตนเอง สรุปได้ว่าการศึกษาและประเมินตนเองทำให้รู้จักส่วนดีและส่วนบกพร่องของตนเอง ถ้าเป็นส่วนดีก็จะเก็บรักษาเอาไว้และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมส่วนบกพร่องนั้น ถ้าสามารถแก้ไขได้ก็ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น การศึกษาและการประเมินตนเอง

ครอบคลุมในสิ่งเหล่านี้ เช่น สถิติปัญญา ความรู้ทั่วไป ความสามารถพิเศษ การแต่งกาย บุคลิกภาพ ในด้านต่าง ๆ เป็นต้น วิธีที่ใช้ในการศึกษาและประเมินตนเอง มีดังนี้

1. สังเกตตนเอง
2. ให้ผู้อื่นวิจารณ์หรือบอกจุดบอดที่เราเองไม่เห็น
3. ใช้แบบประเมินตนเอง เช่น แบบสอบถาม แบบวัดทางจิตวิทยา

ถาวร จันทศิริ (2539 : 21) ได้กล่าวถึง การประเมินตนเองว่า การประเมินตนเองเพื่อให้สามารถรู้ถึงจุดที่ต้องพัฒนาแล้วพัฒนาตนเอง เพื่อพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ดังนี้

1. สำรวจตนเองว่าตนเองมีผลงานที่ดีด้านใด ยังมีข้อจำกัดด้านใด
2. วิเคราะห์ว่าต้องปรับปรุงอะไร คิดค้นหาวิธีการว่าจะปรับปรุงด้วยวิธีใด จะใช้อุปกรณ์ใดให้ใครช่วยเหลือบ้างอย่างหลากหลายทางเลือก

3. เลือกวิธีที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองมากที่สุด ลงมือปฏิบัติงานตามทางเลือก ประเมินหลังการปรับปรุงว่าได้ผลดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่เพียงใด เพราะเหตุใด แล้วหาทางปรับปรุงพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้เกิดผลในระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การสำรวจและประเมินตนเอง หมายถึง การพิจารณาตนเองให้ทราบถึงความรู้ ความสามารถ รู้ถึงส่วนที่ดีและส่วนที่บกพร่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และเกิดแนวทางการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาตนเอง

การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน

การศึกษาเอกสารทางวิชาการ เช่น คู่มือหลักสูตร คู่มือการจัดการเรียนการสอนและบทความทางวิชาการ เป็นต้น นับว่ามีความสำคัญและจำเป็น สำหรับบุคลากรทางการศึกษาการได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการช่วยให้เกิดแนวคิดในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2532 : 92)

กรกฎ สิงห์โกวินท์ (2533 : 338) ได้กล่าวถึงกิจกรรมการพัฒนาตนเองในการศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน สรุปได้ว่า การศึกษาเอกสารทางวิชาการ เป็นการศึกษาจากข้อเขียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น บทความ เอกสาร ตำรา หนังสือ วารสารทางวิชาการและกึ่งวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้ศึกษาสนใจและสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยใช้วิจารณญาณของตนเองเป็นเครื่องตัดสินใจว่า เอกสารใดเหมาะสมที่จะนำมาศึกษาและในการศึกษาจากคู่มือต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนั้น ๆ อย่างละเอียดถี่ถ้วน ชัดเจน เข้าใจง่ายจะช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจและปฏิบัติได้ทันที

ประเภทของเอกสาร และคู่มือการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารสถานศึกษา และจัดหาเพื่อการ
ศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเอาไว้มีดังต่อไปนี้ (สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2531 : 31)

1. เอกสารเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหน่วยงานทั้งในระดับกรม ระดับ
จังหวัด และระดับปฏิบัติต่าง ๆ ที่ต้องทราบ

2. เอกสารที่ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่ง หรือหน้าที่ต่าง ๆ
รวมทั้งกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่ ข่าวสาร และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
เช่น เอกสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

4. เอกสารที่เป็นข่าวสารหรือข้อมูลที่หน่วยงานจัดทำขึ้น เพื่อแจ้งให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน
ในหน่วยงานของตนได้ทราบ และหนังสือในการทำความเข้าใจระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับหน่วยงาน
หรือระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้วยกัน เช่น จดหมายข่าว ข่าวประจำเดือน ครูสัมพันธ์ แรงงานสัมพันธ์
 เป็นต้น

สำหรับวัตถุประสงค์ในการศึกษาเอกสารทางวิชาการนั้นสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร
(2540:52) ได้กำหนดวัตถุประสงค์เกี่ยวกับการศึกษาเอกสารทางวิชาการไว้ว่า เพื่อศึกษาค้นคว้า
ความเข้าใจด้วยตนเองจากเอกสารทางวิชาการเพิ่มขึ้น และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ความเข้าใจ
เพิ่มเติมเพื่อการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้อื่น

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน หมายถึง การเรียนรู้จาก
เอกสารทางวิชาการ และคู่มือการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ที่หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่
เกี่ยวข้องได้จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาตนเองให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถบริหารงานได้ถูกต้อง
ตามขั้นตอนและมีประสิทธิภาพ

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ

การเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์กรวิชาชีพ เป็นการดำเนินการพัฒนาตนเอง เพื่อตนเองได้มี
โอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มวิชาชีพเดียวกัน หรือกลุ่มที่มี
ความสนใจสิ่งเดียวกัน องค์กรวิชาชีพที่เข้าร่วมนั้นในที่นี้เป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นนอกเหนือจากหน่วยงาน
ทางราชการตั้งให้ นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึง ดังนี้

ในการพัฒนาเพื่อบรรลุถึงคุณภาพของการศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาครู
ให้มีขีดความสามารถ ที่จะเป็นผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป และ
องค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งที่จะเสริมความเข้มแข็ง ความมั่นคง และความสมบูรณ์ของการ

พัฒนาบุคลากรครูได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพนั้นคือ องค์กรวิชาชีพครูที่จัดขึ้นเป็นองค์กรอิสระมีสมาชิกเป็นบุคลากรครูที่มีความรอบรู้ ความเข้าใจ และความสามารถเข้าใจถึงระบบการศึกษาเป็นอย่างดี องค์กรวิชาชีพครูจึงมีศักยภาพที่จะเป็นแหล่งองค์ความรู้ และจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ พวงรัตน์ วิเวกานนท์ (2538 : 26) กล่าวว่าสมาคม ชมรมและสมาพันธ์ทั้งหลายต่างเป็นองค์กรวิชาชีพครูต่างตระหนักในหน้าที่ และการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาบทบาทที่สำคัญคือ การจัดประชุมสัมมนาให้มวลสมาชิก เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ ประสบการณ์ ส่งเสริมความคิด ความรู้ใหม่ ๆ แสวงหาแนวทางใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ทันต่อ ความเจริญก้าวหน้าของโลก การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

บอยเดลล์ (2533 : 124 - 125) กล่าวว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกสมาคมหรือองค์กรทางวิชาชีพ เป็นวิธีการส่งเสริมการพัฒนาตนเองได้อย่างดีเยี่ยม เพราะจะทำให้มีโอกาสติดต่อกับผู้ที่มีความสนใจประเภทเดียวกัน นอกจากนี้สมาคมส่วนใหญ่มักผลิตสิ่งพิมพ์ วารสารและข่าวสารเผยแพร่เป็นประจำ นับว่าเป็นแหล่งการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ สมาชิกอาจพบปะและร่วมประชุม เขียนบทความเพื่อลงพิมพ์ จัดนำชมสถานที่ต่าง ๆ

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์กรวิชาชีพ หมายถึง การเข้าร่วมองค์กรวิชาชีพทางด้านการบริหารและวิชาชีพครู นอกเหนือจากทางราชการจัดตั้งขึ้น ลักษณะองค์กรเป็นการรวมตัวก่อตั้งเพื่อแสวงหาความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าร่วมเพื่อเพิ่มพูนด้านวิชาการและการบริหารงานแก่ตนเอง ให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน

การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นการพัฒนาตนเองวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ตนเองได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึง ดังนี้

วัฒนา พุทธาภิธานนท์ (2523 : 1) ได้กล่าวถึง สื่อมวลชนว่าเกี่ยวข้องกับการติดต่อหรือการรับข่าวสารความคิดประสบการณ์และทำที่ซึ่งกันและกัน ส่วนคำจำกัดความของสื่อมวลชนกล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนเป็นสถาบันรับใช้สังคม ได้รวบรวมและเสนอข่าวสารไปสู่มวลชนและสังคมอย่างแพร่หลาย ให้ความรู้และความเพลิดเพลินอีกด้วยและ จุมพล รอดคำดี (2532 : 19) ได้ให้ความหมายของสื่อมวลชนว่า สื่อมวลชน หมายถึง วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร

สมิต อาชนิจกุล (2534 : 100) กล่าวถึง การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารว่าหนังสือข่าวสารประจำวัน เช่น หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือรายสัปดาห์เกี่ยวกับข่าวสารและ

ข้อวิพากษ์วิจารณ์ เราควรอ่านเพื่อให้ทันเหตุการณ์ของบ้านเมือง ถ้าไม่มีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ก็อาจใช้วิธีการฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ภาคข่าว ภาคการศึกษาทดแทนได้ การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนมีความสำคัญต่อบุคคลและการศึกษาซึ่ง เล็กียร เชยประดับ (2536 : 43) ได้กล่าวว่า สื่อมวลชนสามารถสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการยอมรับวิธีการปฏิบัติ เทคนิคใหม่หรือเจตคติใหม่สามารถทำให้ประชาชนมีโอกาสแสดงบทบาทในการพัฒนาประเทศ สำหรับบทบาทของสื่อมวลชนในด้านการศึกษาและฝึกอบรมนั้น เราอาจกล่าวได้ว่า สื่อมวลชนสามารถช่วยในด้านการศึกษาและฝึกอบรมทุกประเภทได้เป็นอย่างมาก และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อมวลชนว่าสื่อมวลชนมีความสำคัญยิ่งเพราะมีผลทำให้

- ผู้รับสื่อมีโลกทัศน์กว้างขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลง และเตรียมคนจากสังคมเก่ามาสู่สังคมใหม่

- ช่วยยกระดับความต้องการพัฒนาตนเองและสังคมเป็นตัวกระตุ้นการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนา

- กำหนดทิศทางการตัดสินใจเพราะได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติเก่าของผู้รับสื่อโดยหล่อหลอมทัศนคติใหม่

- ช่วยสร้างบรรทัดฐานของสังคม ไม่ว่าจะมาจากการยอมรับ หรือต่อต้านจะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนช่วยให้บุคคลผู้รับข่าวสารข้อมูลได้เกิดความรู้ ความคิด ประสบการณ์และมีโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น เป็นการพัฒนาตนเองและนำไปสู่การพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532 : 263 - 264) ได้ให้แนวคิดไว้ว่าในการรับข่าวสารต่างๆ ผู้รับสารย่อมมีกระบวนการเลือกสรร ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ความต้องการ ความเชื่อ ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด บุคคลต่าง ๆ จะมีพฤติกรรมในการรับข่าวสารด้วยสาเหตุหนึ่งก็คือประโยชน์ใช้สอยโดยรับรู้ข่าวสารเพื่อประโยชน์ของตนเอง อาจจะได้รับความรู้ความสนุกสนาน ความสุขกายสบายใจ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนหมายถึง การแสวงหาความรู้ โดยการติดตามรับฟังข้อมูลข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสารเพื่อมุ่งพัฒนาตนเองให้เป็นคนทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อส่งเสริมการบริหารงานให้ดีขึ้น

การศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงานทางวิชาการ

การศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงานทางวิชาการนั้น เป็นการดำเนินการพัฒนาตนเองอีกวิธีหนึ่งโดยการค้นคว้าหาข้อมูล ความรู้ จากเอกสารทางวิชาการ ตำรา จากการปฏิบัติงานแล้วจัดทำ

ผลงานทางวิชาการเพื่อการเผยแพร่ นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงดังนี้

นันทา วิฑูณัติศักดิ์ (2532 : 166) ได้กล่าวถึงการศึกษาค้นคว้าว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง สามารถจัดทำได้โดยการค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และแหล่งวิทยาการทั้งหลาย ทำให้ได้ความรู้ที่กว้างขวางซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง และสังคมการศึกษา ค้นคว้าจะปรากฏผลสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อมีการนำความรู้มารวบรวมเรียงจัดลำดับอย่างมีระเบียบ

ธีระชัย ปุณณะโชติ (2532 : 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้างผลงานทางวิชาการของข้าราชการครู สรุปได้ว่า ข้าราชการครูเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการสั่งสอนให้เยาวชนของชาติมีความรู้ มีคุณธรรมและค่านิยมต่าง ๆ ที่ดี ข้าราชการครูที่ดีจึงควรชวนชวนที่จะแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่ได้ผลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในหน้าที่ของตน ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ต้องเป็นบุคคลที่มีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การศึกษาค้นคว้าวิจัย การพัฒนาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถอย่างยิ่งในปัจจุบัน ในการจัดทำผลงานทางวิชาการ มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ข้าราชการครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการศึกษาด้วย

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การศึกษาค้นคว้า และจัดทำผลงานทางวิชาการ หมายถึง การแสวงหาความรู้จากเอกสาร ตำรา และแหล่งวิทยาการต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ที่เกิดจาก การปฏิบัติงาน แล้วรวบรวมจัดทำผลงานเผยแพร่ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อนั้นและใช้ประโยชน์ในการบริหาร

การศึกษาต่อ

การศึกษาต่อถือได้ว่าเป็นกิจกรรมหนึ่งในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีความรู้และทักษะทางวิชาชีพที่สูงขึ้น นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา กล่าวถึงการศึกษาต่อ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2525:318) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาต่อว่าบุคคลที่รับราชการอยู่แล้ว นอกจากจะมีโอกาสพัฒนาตนเองด้วยการศึกษาด้วยตนเองแล้ว ยังมีโอกาสขอลาศึกษาต่อในประเทศอีกด้วย แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามนโยบายและระเบียบของทางราชการที่ได้กำหนดไว้

พนัส หันนาคินทร์ (2526 : 145) กล่าวว่า การศึกษาต่อ หมายถึง บุคลากรลาหยุดงานเพื่อศึกษาต่อทั้งในและนอกประเทศหลังจากที่ได้ทำงานมาพอสมควรแล้วมีประโยชน์อย่างยิ่งเพราะทำให้ได้ใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาแล้วเป็นรากฐานที่จะเข้าใจปัญหาต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาและการให้การศึกษา ผู้ที่ไปศึกษาต่อมีโอกาสได้หันมามองงานที่ตัวเองได้กระทำ

แล้วมีโอกาสที่จะใช้เวลาและความรู้ใหม่ผสมผสานกัน สร้างแนวทางที่จะปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น บางทีการกลับไปเป็นนักเรียนอีกจะทำให้รู้สึกกว่าชีวิตนักเรียนนั้นเป็นอย่างไร ทำให้เข้าใจสภาพการของนักเรียนดีขึ้น

กิติมา ปรีดีติลล (2532 : 122) กล่าวว่า การลาศึกษาต่อจัดเป็นการพัฒนาบุคคลวิธีหนึ่ง เพราะการที่บุคคลทำงานอยู่ ณ ที่ใดนาน ๆ ความรู้ความสามารถจะล้าสมัยไม่ทันโลก หรืออาจใช้วิธีการใหม่ ๆ ไม่เป็นหน่วยงานจึงต้องหาทางส่งบุคคลไปศึกษาต่อหรือศึกษาเพิ่มเติมในสถานศึกษาระดับสูง

หวน พินธุพันธ์ (2528 : 82) ได้กล่าวถึง การศึกษาต่อว่าการศึกษาต่อนี้อาจจะทำได้ทั้ง การศึกษาภายในประเทศและการศึกษาต่างประเทศ สำหรับการศึกษาคือภายในประเทศก็อาจทำได้ ทั้งการศึกษาต่อนอกเวลาปฏิบัติงาน คือ ตอนเย็นหลังเลิกปฏิบัติงานหรือเลิกสอนแล้ว และการลาศึกษาต่อเต็มเวลาโดยไม่ต้องปฏิบัติงาน การไปศึกษาต่อทำให้บุคคลที่ไปศึกษาต่อได้นำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

ภิญโญ สาร (2526 : 275) ได้เสนอแนวคิดวิธีการศึกษาต่อระหว่างปฏิบัติการไว้ 2 วิธี คือ

1. วิธีให้ไปศึกษาต่อในสถานศึกษานอกเวลาทำงานเพื่อให้ใช้เวลาบางส่วนของการทำงานไปรับรู้การศึกษา คือ การที่หน่วยงานอนุญาตให้บุคลากรไปศึกษาวิชาที่หน่วยงานต้องการจากวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยในตอนบ่ายหรือค่ำ เช่น ให้ไปเรียนพิมพ์ดีดเพิ่มเติม หรือเรียนวิชาครูเพิ่มเติม โดยการติดต่อเป็นพิเศษกับสถาบันการศึกษา หรือส่งไปเรียนเฉพาะอย่าง

2. วิธีการไปศึกษาใหม่หรือศึกษาต่อเพิ่มเติม เป็นการเพิ่มวุฒิของบุคลากรให้มีความรู้ที่ดีขึ้นหรือให้ไปรับความรู้ใหม่ เพราะวิธีการในการทำงานหรือเครื่องมือในการปฏิบัติงานเปลี่ยนใหม่ การให้ไปศึกษาและดูงานในต่างประเทศ ก็จัดเป็นการพัฒนาบุคลากร หน่วยงานต้องหาทางส่งบุคลากรไปศึกษาต่อเพิ่มเติม โดยอาจส่งไปทำปริญญาทั้งในประเทศหรือต่างประเทศก็ได้

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การศึกษาต่อหมายถึงการเข้าศึกษาในสถาบันการศึกษาทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ เพื่อให้มีความรู้และประสบการณ์ใหม่เป็นการเสริมสร้างแนวทางในการปรับปรุงตนเองและพัฒนาการบริหารงาน

การศึกษาดูงาน

การศึกษาดูงาน เป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาตนเองของครู โดยการไปศึกษาและสังเกต การปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของตน เพื่อเป็นการแก้ไข ปรับปรุงตนเองตามความจำเป็น และความต้องการของแต่ละบุคคล นอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดจัดให้ไปศึกษาดูงาน นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา ได้กล่าวถึงดังนี้

พนัส หันนาคินทร์ (2524 : 142) กล่าวว่า การไปศึกษาดูงานนอกสถานที่นั้น เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ครูไม่หลงผิดไปว่า สิ่งที่ทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ดีที่สุดแล้ว และทำให้ครูอาจารย์เกิดความคิดมองเห็นตนในการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจนำมาปรับปรุงใช้ในโรงเรียนของตนเองได้

หวน พินรุพันธ์ (2528 : 83) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน เป็นการศึกษาดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การศึกษาดูงานโรงเรียนดีเด่น เพื่อนำเอาแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนดีเด่นดังกล่าวมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการดำเนินงานของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นหรือการศึกษาดูงานต่างประเทศก็จะได้ประสบการณ์ใหม่ ๆ มาปรับปรุงการปฏิบัติงานได้มาก

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 268) กล่าวว่า การไปศึกษาดูงานตามหน่วยงาน เช่น สถานศึกษา สถานประกอบการ และโรงงานอุตสาหกรรม การออกภาคสนามนี้เป็นเทคนิควิธีที่ต้องเดินทางออกจากสถานศึกษาไปยังแหล่งอื่น เพื่อศึกษาดูงานในด้านที่สัมพันธ์กับงานของครูอาจารย์ เช่น การเยี่ยมชมสถานศึกษาอื่น การเยี่ยมชมสถานประกอบการ และโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งหน่วยงานจะพาชมสถานที่สาธิตอุปกรณ์ เครื่องมือ ชี้นำ บรรยาย หรือจัดฉายแผ่นใส สไลด์ ประกอบการบรรยาย แล้วแต่หน่วยงานนั้นจะเสนอให้ชม การไปทัศนศึกษาดูงานเป็นที่ยินยอมของครูอาจารย์เพราะเป็นประสบการณ์ตรง และได้พักผ่อนจากการเดินทาง

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การศึกษาดูงาน หมายถึง การไปศึกษา สังเกตการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่นอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดให้ไปศึกษาดูงาน เพื่อตนเองได้เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ สามารถนำสิ่งที่ได้พบเห็นมาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน

การเข้ารับการฝึกอบรม

การเข้ารับการฝึกอบรม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น เพื่อให้คนเปลี่ยนแปลงการกระทำหรือพฤติกรรม ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น การฝึกอบรมและเข้ารับการฝึกอบรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดขึ้นในการพัฒนาตนเองด้วยวิธีการเข้ารับการฝึกอบรมนั้น เป็นการฝึกอบรมที่ครูที่สมัครเข้ารับการฝึกอบรม นอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดจัดให้เข้ารับการฝึกอบรมนั้น เพื่อปรับปรุงพัฒนาตนเองตามความต้องการหรือปัญหาของแต่ละบุคคล นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงการฝึกอบรม ดังต่อไปนี้

เสนาะ ดิยาวี (2539 : 127) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ และมีความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งโดยมุ่งให้คนได้รู้เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะและเพื่อเปลี่ยนพฤติกรรมของคนไปในทางที่ต้องการตามความหมายดังกล่าว การฝึกอบรมเป็นทางทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ใหม่ ๆ ได้ความ

ชำนาญในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา และทัศนคติที่จะปรับปรุงงาน เปลี่ยนแปลงงานให้ดีขึ้นตามแนวทางที่องค์การกำหนด

สมิต อาชวนิจกุล (2534 : 89 - 92) ได้กล่าวถึง การเข้ารับการฝึกอบรมว่า การฝึกอบรมในการพัฒนาตนเองนั้น หมายถึง เป็นผู้เข้ารับการฝึกไม่ใช่เป็นผู้ฝึก การฝึกอบรมมีประโยชน์และสามารถเสริมสร้างทักษะความชำนาญ ลำพังการพัฒนาความรู้ด้วยตนเองอย่างเดียวยังไม่พอเพียง ต้องขอความช่วยเหลือความรู้ ทักษะ ประสบการณ์เพิ่มเติมโดยการเข้าฝึกอบรม จึงจะสามารถพัฒนาการทำงานและพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองมากยิ่งขึ้น ดังนั้นตนเองจึงต้องแสวงหาและพยายามหาโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมในสถานศึกษา หรือสถาบันแห่งใดแห่งหนึ่งอยู่เสมอให้เท่าทันกับคนอื่น

สุนันทา เลานันทน์ (2542:233) ได้ให้ความหมายของการฝึกอบรมว่า เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ทักษะ เจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ทำให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย ทั้งขององค์การและส่วนบุคคล

วิจิตร อาวะกุล (2540 : 72) กล่าวว่า การเข้ารับการอบรม เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความรู้และความสามารถสูงขึ้นอยู่เสมอ ไม่ใช่เป็นการทำโทษ หรือปมด้อยว่าเป็นคนไม่มีความรู้ไร้ประสิทธิภาพ แต่คนที่มีความรู้ยิ่งต้องเข้ารับการอบรมเพื่อแสวงหาความรู้มาพัฒนาตนเองและงานให้ก้าวหน้าขึ้นเรื่อย ๆ การเข้าอบรมวิชาต่าง ๆ ที่สนใจหรือที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน เช่น ภาษาอังกฤษ วิชาการบริหาร วิชาการจัดการ มนุษยสัมพันธ์ฯ ก็เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนเกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ เพราะการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ได้พบปะกับวิทยากร ได้รับการสอนอธิบาย แนะนำตอบคำถามข้อสงสัยได้อ่านหนังสือ ตำรา เอกสารที่ให้รายละเอียดประกอบ

ชาญชัย ลวิตรังสิมา และเชิดวิทย์ ฤทธิประศาสน์ (2521 : 113) ได้กล่าวถึงวิธีการฝึกอบรมว่าวิธีการฝึกอบรมเป็นกลไกสำคัญ ที่จะนำทรัพยากรฝึกอบรมทั้งหมดไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จ การฝึกอบรมแต่ละวิธีย่อมให้ผลแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องรู้ถึงลักษณะของวิธีการฝึกอบรมประเภทต่าง ๆ และผลที่ได้จากการวิธีการนั้น ๆ เพื่อที่จะสามารถใช้ดุลยพินิจเลือกวิธีการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งบางครั้งจำเป็นที่จะต้องรู้ถึงลักษณะของ วิธีการฝึกอบรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งบางครั้งจำเป็นจะต้องใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างควบคู่กันไปให้สอดคล้องกับหลักสูตรและเป้าหมายที่ต้องการ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ เช่น เนื้อหาสาระของแต่ละวิชา คุณสมบัติของผู้เข้ารับการอบรม ระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม อุปกรณ์ที่ให้การฝึกอบรม งบประมาณที่มีอยู่และวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม เป็นต้น

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา (ม.ป.ป. : 33) ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมว่าการฝึกอบรมมีเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การจัดสิ่งแวดล้อม กระบวนการและกิจกรรมฝึกอบรมที่มุ่งก่อให้เกิดการเสริมสร้าง หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ให้มีลักษณะพฤติกรรมในสังคมส่วนรวมได้ดี เป็นที่ยอมรับและพึงปรารถนาจะเป็นปัจจัยสำคัญ อันจะนำไปสู่พฤติกรรมการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งนำไปสู่บรรลุผลสำเร็จในงาน

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2534 : 212) ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาทักษะ
2. การถ่ายทอดความรู้
3. การปรับปรุงความเข้าใจ
4. เปลี่ยนแปลงทัศนคติ และค่านิยม
5. เป็นการกระตุ้นจิตใจ

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การเข้ารับการฝึกอบรม หมายถึง การเข้ารับการฝึกอบรมที่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดขึ้นนอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดให้เข้าอบรมเพื่อตนเองได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ให้สามารถปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ

การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการในการพัฒนาตนเองนั้น เป็นการเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่นอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดจัดให้เข้าร่วมประชุมสัมมนา ครูสามารถเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ ซึ่งจะสามารถแก้ไขปัญหา และปรับปรุงตนเองที่ตรงตามความต้องการและความสนใจของตนเองของแต่ละบุคคล นักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึง มีดังนี้

การประชุมสัมมนาเป็นการประชุมเพื่อศึกษาค้นคว้า และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มุ่งพิจารณาโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้เข้าสัมมนามีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องนั้นอยู่แล้ว โดยการนำเอาประสบการณ์เดิมนั้นมาสร้างแนวปฏิบัติใหม่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยปกติผู้เข้าร่วมสัมมนาจะได้รับทราบหัวข้อที่จะสัมมนาก่อน เพื่อให้ได้ศึกษาและเตรียมข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการสัมมนาและเพื่อให้การสัมมนาอยู่ในขอบเขตของปัญหาจึงมักจัดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ หรือวิทยากรในเรื่องนั้นคอยให้การแนะนำช่วยเหลือ ผลของการสัมมนาจะไม่มีภาระลงคะแนนเสียง หรือลงมติชี้ขาด ไม่มีข้อผูกพันในการปฏิบัติแต่จะชี้

ให้เห็นผลสรุปของการสัมมนาและข้อเสนอแนะ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2536 : 293)

สุนันทา เลานันทน์ (2542 : 257) กล่าวว่า การสัมมนาเป็นการประชุมเพื่อร่วมกันศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้เข้าร่วมประชุมในเรื่องที่กำหนดหัวข้อไว้ อย่างชัดเจน มีกำหนดการและแบบแผนที่แน่นอน โดยมีผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิร่วมบรรยาย อภิปราย หรือเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ หรือเพื่อกระตุ้นเร้าความคิดในอันที่สมาชิกจะได้นำไปประกอบการพิจารณา

อุทัย บุญประเสริฐ (2539 : 16 - 17) กล่าวว่า การสัมมนา หมายถึง การที่คณะบุคคล มีความสนใจร่วมกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ร่วมแสดงความคิดเห็นให้เหตุผลแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และความรู้ร่วมกัน เพื่อหาข้อสรุปในเรื่องที่สัมมนา ผลของการสัมมนาถือว่าเป็นผลของการประมวล ข้อคิดเห็นร่วมกันและข้อเสนอจากกลุ่มที่ผู้สนใจร่วมกัน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นจะนำไปปฏิบัติหรือไม่ก็ได้ การสัมมนาอาจใช้เพื่อการประมวลหรือเพื่อสำรวจปัญหาเพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือประสบการณ์หรือเพื่อร่วมกันศึกษาค้นคว้า ในหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อาจใช้เพื่อร่วมกันคิดหาทางแก้ไขที่สำคัญของหน่วยงาน ใช้เพื่อแสวงหาข้อตกลง หรือหาแนวทางในการปฏิบัติด้วยการเสนอความคิดเห็นที่สอดคล้องกันของสมาชิก ใช้เพื่อแสวงหาข้อตัดสินใจ หรือกำหนดนโยบายหรือใช้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สุทธนู ศรีไสย์ (2538 : 18 - 21) กล่าวว่า ประโยชน์ของการสัมมนาในแต่ละครั้งผู้เข้าร่วมสัมมนาจะได้รับประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้มีความรู้ ความคิด และประสบการณ์เพิ่มขึ้น
2. ได้ข้อเสนอแนะ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. มีประสบการณ์ในการแก้ปัญหาร่วมกันโดยใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล
4. ช่วยให้ผู้เข้าร่วมสัมมนารู้จักกันดีขึ้น
5. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเกิดความคิดที่จะปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป
6. ช่วยฝึกฝนผู้เข้าร่วมสัมมนาให้ยอมรับผลการตัดสินใจ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
7. ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
8. ผลของการสัมมนาจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา แก่บุคคลและสถาบันต่าง ๆ ที่

เกี่ยวข้องในเรื่องของการสัมมนาโดยตรง

ในการสัมมนาจะมีบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เข้าร่วมในการสัมมนา ผู้มีส่วนร่วมในการสัมมนาแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

1. กลุ่มผู้จัดสัมมนา กลุ่มบุคคลกลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีบทบาทต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการสัมมนาในแต่ละครั้งเป็นอย่างมาก แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ คณะกรรมการการจัดดำเนินการสัมมนา และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

2. กลุ่มวิทยากร หรือผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มที่คณะกรรมการดำเนินการสัมมนาเชิญมา เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาก่อนทำการสัมมนาหรือระหว่างการสัมมนา

3. กลุ่มสมาชิกผู้เข้าร่วมการสัมมนา การสัมมนาในแต่ละครั้งผู้เข้าร่วมการสัมมนาเป็นผู้มีประสบการณ์มากในเรื่องที่ทำการสัมมนา จะต้องมีความตั้งใจอย่างจริงจังต่อสภาพปัญหาและช่วยกันพิจารณาหาแนวทางที่จะนำมาใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลที่ได้จึงจะบังเกิดผลสูงสุด

จากแนวคิดสรุปได้ว่า การเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการ หมายถึง การเข้าร่วมประชุมสัมมนานอกเหนือจากหน่วยงานต้นสังกัดให้เข้าร่วมประชุมสัมมนา เป็นการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ ผลของการประชุมสัมมนาและข้อเสนอของกลุ่มจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและการพัฒนาหรือการแก้ปัญหาในเรื่องนั้น

การพัฒนาตนเองในลักษณะอื่น

จากการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการพัฒนาตนเอง จากหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการที่ได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ยังมีนักวิชาการที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาตนเองซึ่งได้กำหนดแนวคิดพัฒนาตนเองที่เป็นการสนับสนุนกรอบแนวคิดที่ได้สังเคราะห์ขึ้นมา และแนวคิดบางประการที่แตกต่างกัน ดังนี้

ภิญโญ สาร (2526 : 273) กล่าวว่า การฝึกฝนตนเองของบุคคลที่กำลังทำงานอยู่หรือยังอยู่ในระหว่างการทำงานตามปกติ ทำได้โดยการเรียนทางไปรษณีย์ การจัดซื้อหนังสือมาอ่านเอง หรือการได้พบปะสนทนากับผู้ทรงคุณวุฒิอยู่เสมอ

ในการพัฒนาตนเองจากตนเอง นอกจากจะมีความตั้งใจจริงในการพัฒนาแล้วยังมีปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนให้ดำเนินการในการพัฒนาตนเองในแต่ละวิธี และสามารถพัฒนาตนเองได้ในรูปแบบอื่น ๆ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ พจน์ เพชรบุรณิน (2528 : 28 - 30) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองที่สำคัญ มีดังนี้

1. ตนเอง การพัฒนาตนเองนั้นเป็นเรื่องของแต่ละคนเป็นสำคัญ ตนเองจึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงก่อนสิ่งอื่นใด การหวังพึ่งคนอื่นแต่ไม่รู้จักช่วยตัวเอง การพัฒนาตนเองก็绝不会เกิดขึ้นหรือไม่มีโอกาสที่จะพัฒนาตนเอง การมีความตั้งใจจริงในการพัฒนาตนเองจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และจะต้องมาก่อนปัจจัยอื่นทั้งหมด

2. บุคคลอื่น เนื่องจากทุกคนจะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอยู่เสมอ เช่น การทำงานร่วมกัน การประชุมอบรมร่วมกัน การทัศนศึกษาร่วมกัน เป็นต้น หากในการพัฒนาตนเองมีบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุน ก็จะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้การพัฒนาตนเองของบุคคลนั้นได้รับความสำเร็จ

3. เวลาและโอกาสในการพัฒนาตนเองนั้น เป็นเรื่องของเวลาและโอกาส เพราะในการพัฒนาตนเองนั้น จำเป็นจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่ต่อเนื่องจำเป็นต้องการวางแผนและบริหารเวลาที่รัดกุมและต่อเนื่องกันโดยตลอด

4. สถานที่ เรื่องของสถานที่ก็นับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองมากเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะการหาความรู้เพิ่มเติมจำเป็นจะต้องมีสถานที่ที่เหมาะสมกับการอ่านหนังสือ และการที่มีห้องสมุดอยู่ใกล้เคียง หรือการมีสถานศึกษาในบริเวณใกล้เคียง โอกาสที่จะศึกษา หาความรู้และเพิ่มประสบการณ์ก็จะสามารถทำได้ง่ายและสะดวก

จากผลการวิจัยของ อรรถนพ จินะวัฒน์ (2539 : 210) พบว่านอกจากบุคคลจะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองแล้ว การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาตนเองโดยจัดให้มีแหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ เพื่อเป็นสถานที่สำหรับรวบรวมและนำเสนอข้อความรู้เป็นแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เช่น เอกสาร บทความ ผลงานวิจัยที่ได้รวบรวมไว้แสดงผลงานการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ ความรู้ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับเทคนิคในการพัฒนาตนเอง เป็นต้น รวมทั้งการมีวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถติดตามวิทยาการใหม่ ๆ ได้โดยสะดวก

ใบประกอบวิชาชีพครู

ลักษณะของอาชีพที่ถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ลักษณะของงานต้องเป็นงานที่ใช้ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาเป็นการใช้สติปัญญามากกว่าการใช้ฝีมือ รวมถึงจำเป็นต้องมีระยะเวลาที่ใช้อย่างยาวนาน ทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติก่อนที่จะปฏิบัติการในงานนั้นได้อย่างเพียงพอ

2. มีการกำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ ซึ่งแสดงถึงคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ทางศีลธรรม และความซื่อสัตย์ รวมทั้งกำหนดมาตรฐานขั้นสูงของการบริการในวิชาชีพนั้น

3. มีองค์กรรับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐาน และจรรยาบรรณของวิชาชีพ

4. มีสถานภาพสูงในสังคม เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 สำนักงานปฏิรูปการศึกษาจึงเสนอให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และจัดตั้งองค์กรวิชาชีพทำหน้าที่ควบคุมส่งเสริมการประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นองค์กรวิชาชีพอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวงศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพและกำหนดให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร การศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยในระยะแรกกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพียง 2 ประเภท คือ ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษาและเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ ผู้ประกอบวิชาชีพได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดให้มีการประเมิน เพื่อต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทุก 5 ปี

ระบบและกลไกการควบคุมวิชาชีพ

1. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

กำหนดให้มีการออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาที่สำคัญ ด้วยการรับรองคุณภาพมาตรฐานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และเป็นการควบคุมการประกอบวิชาชีพ โดยกำหนดให้ผู้ที่มิมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและผู้ที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษาเท่านั้นที่สามารถทำหน้าที่สอน บริหารสถานศึกษา หรือบริหารการศึกษาได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีหน้าที่ออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา จะเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติความเหมาะสม ตลอดจนกำกับดูแลมาตรฐานและจรรยาบรรณของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถือใบอนุญาตประกอบวิชาชีพดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผู้ที่มีศักยภาพเข้ามาเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งดำรงรักษามาตรฐานและจรรยาบรรณของบุคลากรเหล่านี้ไว้อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ประกอบวิชาชีพนั้น

กำหนดให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 53 วรรคสอง ซึ่งในเบื้องต้นบุคลากรทางการศึกษาอื่น ที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ คือ ศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจะไม่ใช้บังคับแก่ครู และบุคลากรทางการ

ศึกษาที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัยและศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งเป็นสถานศึกษาตามมาตรา 18 (3) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษา วิทยาการพิเศษทางการศึกษาและผู้บริหารและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สอนระดับปริญญารวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาเฉพาะทาง ตามมาตรา 21

เมื่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมีผลบังคับใช้ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษาจะประสานความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่มีคุณสมบัติได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ สามารถพัฒนาตนเองให้มีสิทธิได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ต่อไป

เพื่อรักษาคุณภาพและมาตรฐานการเป็นวิชาชีพชั้นสูงของครู และบุคลากรทางการศึกษา สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดให้มีการประเมินครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นระยะทุก ๆ 5 ปี เพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และเพื่อกระตุ้นให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้ทันโลกทันต่อการเปลี่ยนแปลงของความรู้

ทั้งนี้ การต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู และใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษากับบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนนั้น จะดำเนินด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาบนมาตรฐานเดียวกัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมากกว่าการประเมิน และเพื่อมิให้กระบวนการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษามีผลกระทบต่อการเรียนการสอนของครูหรือการบริหารการศึกษาของผู้บริหาร สภาครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรกำหนดขั้นตอนการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อความรวดเร็วและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

2. ประเภทของใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

ในเบื้องต้นกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู จะออกให้กับผู้ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูหรือศึกษานิเทศก์ ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด โดยในระยะแรกจะเป็นใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูทั่วไป และในอนาคตสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจพิจารณาให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เฉพาะสาขาวิชาได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น โดยอนุโลมให้ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่มีคุณสมบัติในการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ได้มีใบอนุญาตปฏิบัติการสอนเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ทั้งนี้

กำหนดให้ใบอนุญาตปฏิบัติการสอนดังกล่าวมีอายุเพียง 3 ปี และต่ออายุได้อีกไม่เกิน 2 ปี

ประเภทที่ 2 ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา ซึ่งจะออกให้แก่ผู้ที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพบริหารการศึกษา ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดในอนาคตสภาครู และบุคลากรทางการศึกษาอาจกำหนดให้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพประเภทอื่นเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

3. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.1 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.1.1 กรณีบุคลากรที่ปฏิบัติงานก่อนกฎหมายมีผลใช้บังคับ

บุคลากรที่ปฏิบัติงานก่อนกฎหมายเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมีผลใช้บังคับ มีสิทธิยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

3.1.1.1 คุณสมบัติทั่วไป

- มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- ไม่เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่สภาครู และบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

3.1.1.2 คุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์

- ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาตรีสาขาอื่นที่ ก.ค. รับรองให้บรรจุเป็นข้าราชการครู และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี จะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
- ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือปริญญาตรีสาขาอื่น ที่ ก.ค. รับรองให้บรรจุเป็นข้าราชการครู แต่มีประสบการณ์การสอนไม่ถึง 2 ปี จะได้รับใบอนุญาตปฏิบัติการสอนเป็นการชั่วคราว ไปจนกว่าจะมีประสบการณ์ครบ 2 ปี จึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู
- ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาอื่นที่มีสาขาที่ ก.ค. รับรองให้บรรจุเป็นข้าราชการครู จะได้รับใบอนุญาตปฏิบัติการสอนเป็นการชั่วคราว และจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู เมื่อได้พัฒนาตามเงื่อนไข ดังนี้

ก. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนหรือผ่านการประเมินประสบการณ์ทางการสอนและผลงานที่มีคุณค่าเทียบเคียงคุณวุฒิปริญญา

ทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์ที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

ข. มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี

- ผู้สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจะได้รับใบอนุญาตปฏิบัติการสอนเป็นการชั่วคราวและจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเมื่อได้พัฒนาตามเงื่อนไข ดังนี้

ก. สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาอื่นที่

ก.ค. รับรองให้บรรจุเป็นข้าราชการครู หรือผ่านการประเมินประสบการณ์ทางการสอน และผลงานที่มี คุณค่าเทียบเคียงคุณวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

ข. มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 2 ปี

ทั้งนี้ให้ใบอนุญาตปฏิบัติการสอนมีอายุ 3 ปีและสามารถต่ออายุได้อีกไม่เกิน 2 ปี ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการตามเงื่อนไขคุณสมบัติให้ครบถ้วนตามข้อ 3.1 และ 3.2 หรือข้อ 1 และ 2 ภายในระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่ที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูมีผลใช้บังคับ อาจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในลักษณะอื่นได้ โดยยกเว้นการสอนและสามารถยื่นขอมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้เมื่อมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด

3.1.2 กรณีบุคลากรที่ปฏิบัติงานหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับ

บุคลากรที่ปฏิบัติงานหลังจากที่มีกฎหมายเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมีผลใช้บังคับมีสิทธิยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติทั่วไปครบถ้วนตามที่กำหนดแล้ว จะต้องมีความรู้ด้านวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ดังนี้

3.1.2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาลงหลักสูตร 4 ปี

ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีทางการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 4 ปี จะมีสิทธิยื่นขอรับใบอนุญาตปฏิบัติการสอนเป็นการชั่วคราว ไปจนกว่าจะมีประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษารับรองครบ 2 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนด จึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูเงื่อนไขดังกล่าวจะอนุโลมให้ดำเนินการภายใน 7 ปี หลังจากที่มีกฎหมายเกี่ยวกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมีผลบังคับใช้

3.1.2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาลงหลักสูตร 5 ปี

ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีทางการศึกษาตามมาตรฐานหลักสูตรใหม่ที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษา 5 ปี จะมีสิทธิยื่นขอรับใบอนุญาตปฏิบัติการสอน เป็นการชั่วคราวไปจนกว่า จะมีประสบการณ์การสอนใน

สถานศึกษาที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษารับรองไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด จึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

3.1.2.3 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีทางวิชาครูหรือทางการสอนผู้สำเร็จการศึกษاپริญญาตรีในสาขาวิชาที่มีชื่อทางการศึกษา และได้สำเร็จการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตปริญญาโท หรือสูงกว่าทางวิชาครูหรือทางการสอน จะมีสิทธิยื่นขอรับใบอนุญาตปฏิบัติการสอนเป็นการชั่วคราวไปก่อน จนกว่าจะมีประสบการณ์การสอนในสถานศึกษาที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด จึงจะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ทั้งนี้ให้ใบอนุญาตปฏิบัติการสอนมีอายุ 3 ปี

3.1.3 กรณียกเว้น

3.1.3.1 ผู้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากต่างประเทศ เช่น ครูในโรงเรียนนานาชาติ โรงเรียนสอนศาสนา เป็นต้น และประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้พิจารณาหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในใบรับรองต่างประเทศนั้น ร่วมกับเกณฑ์ตามที่สภาครู และบุคลากรทางการศึกษากำหนดโดยอนุโลม

3.1.3.2 ผู้ถูกสอบสวนหรือดำเนินการทางวินัย แต่ยังไม่มีความผิดให้ชะลอไปก่อนจนกว่าการสอบสวนเป็นอันยุติ จึงสามารถขอมิใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2 แนวทางการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.2.1 กรณีบุคลากรที่ปฏิบัติงานก่อนกฎหมายมีผลใช้บังคับที่มีความประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูให้ยื่นเรื่องพร้อมหลักฐานขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ดังนี้

3.2.1.1 เอกสารแสดงวุฒิการศึกษา

3.2.1.2 หลักฐานที่สถานศึกษารับรองประสบการณ์การสอนของครู

3.2.1.3 ใบอนุญาตปฏิบัติการสอน (ในกรณีที่ต้องมี)

3.2.1.4 วุฒิบัตรการฝึกอบรมที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษารับรอง

3.2.1.5 หลักฐานอื่น ๆ กรณีที่ใช้ประกอบการขอเทียบประสบการณ์และ

ผลงานสำหรับผู้ไม่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

ทั้งนี้ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้บังคับบัญชาที่สังกัดสามารถตรวจสอบคุณสมบัติและหลักฐานแล้วรวบรวมเสนอต่อสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต่อไป

3.2.2 กรณีบุคลากรที่ปฏิบัติงานหลังกฎหมายมีผลใช้บังคับ ที่มีความประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ให้ยื่นเรื่องขอรับใบอนุญาตปฏิบัติการสอนต่อสภาครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อน โดยมีหลักฐานเอกสารแสดงวุฒิการศึกษาประกอบการพิจารณาและเมื่อมีประสบการณ์การสอนครบตามเงื่อนไขที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด จึงยื่นเรื่องขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต่อสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีหลักฐานรับรองผลการประเมินประสบการณ์การสอน และใบอนุญาตปฏิบัติการสอนฉบับเดิมประกอบ การพิจารณา ทั้งนี้ ให้ใบอนุญาตปฏิบัติการสอนมีอายุ 3 ปี

3.3 แนวทางการต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.3.1 คุณสมบัติของผู้ขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- 3.3.1.1 เป็นผู้ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด
- 3.3.1.2 เป็นผู้ปฏิบัติวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 2 ปี
- 3.3.1.3 ไม่เป็นผู้มีความประพฤติไม่เหมาะสม หรือประพฤติตนเสื่อมเสีย เช่น ถูกลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เป็นต้น

3.3.2 เกณฑ์การพิจารณาเพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- 3.3.2.1 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- 3.3.2.2 คุณภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติวิชาชีพ

3.3.3 เอกสารประกอบการพิจารณาเพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

- 3.3.3.1 สำเนาใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูฉบับเดิม
- 3.3.3.2 สำเนาคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูกรณีเคยถูกพักใช้
- 3.3.3.3 ปริญญาบัตรหรือวุฒิบัตรและใบรับรองว่าผ่านการประเมินในการเข้ารับการพัฒนาวิชาชีพครู จากสถาบันที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษารับรองไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมงภายในระยะเวลา 5 ปี

3.3.3.4 หนังสือรับรองคุณภาพและประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติวิชาชีพของครูหรือศึกษานิเทศก์ซึ่งออกโดยผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยพิจารณาถึงความริเริ่มในการปรับปรุงวิชาชีพการค้นคว้าสิ่งใหม่ และความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

3.3.4 กระบวนการพิจารณาเพื่อต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

- 3.3.4.1 ตรวจสอบและประเมินจากเอกสารประกอบการพิจารณา โดยพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับจากวันรับเรื่องยื่นขอต่อใบอนุญาต

3.3.4.2 พิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูทราบและแจ้งเหตุผลประกอบ กรณีไม่ผ่านการพิจารณาให้ต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูภายใน 60 วัน นับจากการตรวจสอบและประเมินเอกสารตามข้อ 1

3.3.4.3 ผู้ไม่ผ่านการพิจารณาให้ต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู สามารถอุทธรณ์ผลการพิจารณาได้ภายใน 30 วัน นับจากวันแจ้งผลการพิจารณา

3.4 แนวทางการพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.4.1 การพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มี 4 กรณี คือ

3.4.1.1 เป็นผู้ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

3.4.1.2 เป็นผู้ที่ไม่ได้เข้ารับการพัฒนา หรือผลการพัฒนาไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

3.4.1.3 เป็นผู้ประพฤติตนไม่เป็นไปตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

3.4.1.4 เป็นผู้ที่ถูกกล่าวหาว่า กระทำผิดมาตรฐาน หรือจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างร้ายแรง และอยู่ระหว่างการสอบสวนแต่ยังไม่มีข้อยุติ

3.4.2 การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู มี 4 กรณี คือ

3.4.2.1 เป็นผู้ขาดคุณสมบัติในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

3.4.2.2 เป็นผู้ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง

3.4.2.3 เป็นผู้ที่ไม่เข้ารับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หรือผลการพัฒนาไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่สภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดและส่งผลเสียหายต่อการประกอบวิชาชีพครูอย่างร้ายแรง

3.4.2.4 เป็นผู้ประพฤติตนผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพอย่างร้ายแรงจนมีอาจให้ปฏิบัติวิชาชีพได้อีกต่อไป

3.4.3 การวินิจฉัยให้คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพครู เสนอผลการวินิจฉัยต่อสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดการพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ซึ่งได้กำหนดบทบาทหน้าที่ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติตน ปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ถูกต้อง 12 เกณฑ์ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา 2544 : 30 - 57)

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 แสดงหาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูอยู่เสมอ โดยพิจารณาจาก

- 1.1 การศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ
- 1.2 การเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครู

ระดับ 2 มีบทบาทในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก

- 2.1 การเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การสมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง
- 2.2 การเป็นผู้ดำเนินการ หรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู
- 2.3 การเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการ

ระดับ 3 เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก

- 3.1 เป็นกรรมการ อนุกรรมการ หรือคณะทำงานขององค์การสมาคม ชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ทางราชการจัดตั้ง
- 3.2 เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู
- 3.3 เป็นผู้จัดทำและเสนอรายงานทางวิชาการ ในการประชุมอบรมสัมมนา
- 3.4 มีผลงานทางวิชาการเผยแพร่อยู่เสมอ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเฉพาะในด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยพิจารณาจาก

- 1.1 เป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้จริง
- 1.2 เป็นกิจกรรมสร้างลักษณะนิสัยในการลงมือปฏิบัติแก่ผู้เรียน
- 1.3 เป็นกิจกรรมสร้างคุณธรรมที่มีผลให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม

ระดับ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนทั้งในด้านการเรียน การสอนในชั้นเรียนรวมไปถึงกิจกรรมเสริมความรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยพิจารณาจาก

2.1 เลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่มีผลต่อเด็กโดยตรงมากกว่ากิจกรรมที่มีผลต่อเด็กโดยอ้อม

ระดับ 3 ตัดสินใจปฏิบัติงานทุกด้านในหน้าที่ครูให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน และส่งผล โดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกด้านโดยพิจารณาจาก

3.1 กิจกรรมทุกอย่างมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน

3.2 กิจกรรมและงานต่าง ๆ ในหน้าที่ครู ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถ ของผู้เรียนทุกด้าน

3.3 แสดงถึงความสัมพันธ์ในการพัฒนา ความสามารถของผู้เรียนอย่างเป็น ระบบส่งผลถึงตัวผู้เรียนอย่างชัดเจน

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยพิจารณาจาก

1.1 การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียนโดยให้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก

1.2 การสอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน

ระดับ 2 มีการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้ สูงขึ้นกว่าเดิม โดยพิจารณาจาก

2.1 การตรวจสอบข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยใช้พัฒนาการของผู้เรียนด้าน ต่าง ๆ เป็นหลัก

2.2 การจัดกิจกรรมเสริมความสามารถของผู้เรียนโดยการปรับเปลี่ยนวิธี สอนตามด้านที่บกพร่องอย่างเหมาะสม

ระดับ 3 พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นเต็มขีดความสามารถของแต่ละคน อย่างเป็นระบบ โดยพิจารณาจาก

3.1 การวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนเป็นรายคนเป็นรายสมรรถภาพ

3.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมและเต็ม ตามศักยภาพตามลำดับขั้นการพัฒนา

3.3 การตอบสนองความถนัด ความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล โดยใช้ กิจกรรมการเรียนรู้หลายรูปแบบ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เลือกใช้แผนการสอนที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมโดยพิจารณาจาก

- 1.1 แผนการสอนที่ใช้มีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน
- 1.2 แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 1.3 แผนการสอนที่เน้นกิจกรรมการปฏิบัติ ตามกระบวนการแสวงหา

ความรู้และสร้างความรู้

ระดับ 2 ปรับปรุงแผนการสอนที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของผู้เรียน ครูและสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก

- 2.1 แผนการสอนที่ปรับปรุงองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน
- 2.2 แผนการสอนที่ปรับปรุงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติ

จริงมากขึ้น

- 2.3 แผนการสอนที่ปรับปรุงสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน และขีด

จำกัดของสถานศึกษา

ระดับ 3 สร้างและพัฒนาแผนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองโดยพิจารณาจาก

- 3.1 แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบต่าง ๆ ครบถ้วนสัมพันธ์กัน
- 3.2 แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้นเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติ และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
- 3.3 แผนการสอนที่สร้างและพัฒนาขึ้น สอดคล้องกับความสามารถของ

ผู้เรียน และข้อจำกัดของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้อย่างเหมาะสมโดยพิจารณาจาก

- 1.1 ความสัมพันธ์ของสื่อการเรียนการสอน กับองค์ประกอบของการสอน

คือ ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้

ระดับ 2 ใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เหมาะสมและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจาก

- 2.1 ความเหมาะสมของสื่อกับผู้เรียน กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษา

2.3 สื่อมีความหลากหลาย ตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เน้นการ

ลงมือปฏิบัติของผู้เรียน

2.4 ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจ

ของตนเอง

ระดับ 3 คิดค้น ผลิต และปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน ที่มีผลต่อการเรียนรู้และให้

ผู้เรียนมีส่วนร่วม โดยพิจารณาจาก

3.1 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการคิดค้น ผลิต และใช้สื่อการเรียนการสอน

3.2 สื่อการเรียนการสอนได้มาจากวัสดุในท้องถิ่น

3.3 ประเมินผลการใช้สื่อ และปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

3.4 เผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ได้ผลแล้ว

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดเนื้อหาเป็นหลักโดยพิจารณาจาก

1.1 ผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้

1.2 ผู้เรียนปฏิบัติงานตามแบบ หรือทำตามอย่าง

1.3 ผู้เรียนทำตามข้อกำหนด หรือคำสั่ง

ระดับ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดความคิดรวบยอด (Concept) เป็นหลัก

โดยพิจารณาจาก

2.1 ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนลงมือทำงานตามกระบวนการ

สร้างความคิดรวบยอด

2.2 ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดรวบยอดได้เองตามคำแนะนำ

ระดับ 3 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนยึดกระบวนการ และสร้างนิสัยเป็นหลัก โดย

พิจารณาจาก

3.1 ผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นหาความรู้และพัฒนาความรู้ให้สมบูรณ์

ยิ่ง ๆ ขึ้นไปโดยการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

3.2 ผู้เรียนเลือกและปฏิบัติงานตามศักยภาพ

3.3 ผู้เรียนประเมินตนเอง และปรับปรุงตนเอง

3.4 การเรียนการสอนมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพ

ถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในภาพรวมของกลุ่มผู้เรียนหรือห้องเรียนที่รับผิดชอบ โดยพิจารณาจาก

1.1 ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการ และเป้าหมายในการพัฒนาที่เป็นภาพรวมกลุ่มใหญ่หรือผู้เรียนทั้งห้อง

1.2 เทคนิควิธีการ นวัตกรรมที่น่าเสนอ เป็นเทคนิคที่ใช้กับผู้เรียนเป็นภาพรวมกลุ่มใหญ่หรือผู้เรียนทั้งห้อง

1.3 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมเป็นภาพรวมของการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง

1.4 ข้อเสนอแนะใหม่ ๆ เป็นการเสนอในการปฏิบัติต่อผู้เรียนเหมือนกันทั้งห้อง

ระดับ 2 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนจำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ของห้องเรียนที่รับผิดชอบโดยพิจารณาจาก

2.1 ข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการ และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง กลุ่มอ่อนหรือกลุ่มเฉพาะอย่างอื่น ๆ

2.2 เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่น่าเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบต่อสภาพของผู้เรียนรายกลุ่ม

2.3 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม

2.4 ข้อเสนอในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องต่อการพัฒนาใน แต่ละระดับของผู้เรียน

ระดับ 3 เป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียนจำแนกเป็นรายบุคคล โดยพิจารณาจาก

3.1 ข้อมูลสภาพปัญหาความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคล

3.2 เทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำเสนอในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบ
ต่อสภาพความแตกต่าง ความสนใจและความต้องการของผู้เรียนรายบุคคล

3.3 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงถึงพัฒนาการของ
ผู้เรียนรายบุคคล

3.4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอโดยพิจารณาจาก

1.1 การแต่งกายสภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ

1.2 การใช้วาจาสุภาพ

1.3 มีความประพฤติเรียบร้อย

1.4 มีความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน

1.5 รับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง

ระดับ 2 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อ
บกพร่องในลักษณะสร้างสรรค์ ตลอดจนสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอนโดยพิจารณาจาก

2.1 การให้คำแนะนำ

2.2 การเชิญชวนให้ปฏิบัติ

2.3 การแก้ไขข้อบกพร่อง

2.4 การสอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน

ระดับ 3 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีจนผู้เรียนเกิดศรัทธาและปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดี
เลือกสรรแล้วเป็นปกตินิสัย โดยพิจารณาจาก

ศึกษา

3.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของครูในสถาน

3.2 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกพฤติกรรมของตนเอง

3.3 เสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียน

3.4 เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้องในการสร้างคุณธรรม

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ของงาน
โดยพิจารณาจาก

- 1.1 ความเข้าใจงาน
- 1.2 ความสำเร็จของงาน
- 1.3 ความเต็มใจและรับผลกระทบของงาน

ระดับ 2 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษา ตามความรู้ ความสามารถ และ ความถนัดให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก

- 2.1 การเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานกันทำ
- 2.2 การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม
- 2.3 ความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย
- 2.4 ผลงานของสถานศึกษابรรลุเป้าหมาย

ระดับ 3 มุ่งมั่นพัฒนางาน และสถานศึกษาอย่างเป็นระบบจนเป็นนิสัย โดยพิจารณาจาก

- 3.1 การเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาตามเป้าหมายอย่าง ครอบคลุม และสัมพันธ์กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 การเป็นผู้นำในการพัฒนางานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบ
- 3.3 การช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน
- 3.4 การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และกลุ่มแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนตามที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วน บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน โดยพิจารณาจาก

- 1.1 ความรู้ความเข้าใจงานที่ได้รับมอบหมาย
- 1.2 ความสำเร็จของงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
- 1.3 ความเต็มใจรับผลกระทบของงาน

ระดับ 2 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานทางการศึกษาที่เกี่ยวกับชุมชนตามความรู้ ความสามารถหรือความถนัด โดยพิจารณาจาก

- 2.1 การเข้าร่วมวางแผนและแบ่งงานกันทำ
- 2.2 การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์โดยยึดถือประโยชน์ของส่วนรวม
- 2.3 ความพึงพอใจในระหว่างการทำงาน

2.4 ความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานบรรลุเป้าหมาย

ระดับ 3 มุ่งมั่นพัฒนางานการศึกษาเพื่อชุมชน และร่วมมือกันพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบเป็นนิสัย โดยพิจารณาจาก

3.1 การเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาชุมชนที่ครอบคลุมและสัมพันธ์กับงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเป็นผู้นำในการพัฒนางานทำให้งานมีประสิทธิภาพเป็นระบบ

3.3 ช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน

3.4 การประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและกลุ่มแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 สามารถแสวงหาข้อมูล ข่าวสาร ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับสภาพทางการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมในระดับท้องถิ่น ในระดับประเทศและระดับโลก โดยพิจารณาจาก

1.1 การมีข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน

ระดับ 2 สามารถรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนได้ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคนิค วิธีการ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและวิชาชีพครู โดยพิจารณาจาก

2.1 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ระดับ 3 สามารถจัดระบบข้อมูลข่าวสาร นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นปกตินิสัย โดยพิจารณาจาก

3.1 การจัดระบบข้อมูลข่าวสารได้

3.2 การให้บริการข้อมูลข่าวสารได้

3.3 การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 การพัฒนาหรือการแก้ปัญหาและวิกฤตต่าง ๆ มีลักษณะเดียว โดยพิจารณาจาก

1.1 การพัฒนาหรือการแก้ปัญหาแบบตรงตัว ใช้ตัวแปรตัวเดียว ลักษณะเดียวมีสูตรตายตัว

1.2 กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนหรือการแก้ปัญหา มีทางเลือก
ทางเดียว ไม่คำนึงถึงองค์ประกอบอื่น ๆ

ระดับ 2 การพัฒนาหรือการแก้ปัญหาใช้องค์ประกอบรอบด้าน โดยพิจารณาจาก

2.1 นำองค์ประกอบรอบด้านมาช่วยในการพัฒนาหรือแก้ปัญหา

2.2 นำเอาข้อมูลมารวบรวมสร้างทางเลือกหลายๆ ทางแล้วเลือกทางเลือกที่

ดีกว่า

2.3 สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อขจัดปัญหาเดิมที่จะเกิดขึ้นได้ใน

ภายหน้า

2.4 ใช้แนวทางในการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นมากกว่าการแก้ไข

ระดับ 3 สร้างกิจกรรมการเรียนรู้จากปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาได้อย่าง
ต่อเนื่อง โดยพิจารณาจาก

3.1 มีการนำเสนอองค์ประกอบตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ

3.2 ให้ผู้เรียนรู้จักผลกระทบของการกระทำของตนประเมินการแสดงของตน
ว่ามีผลดีมีจริยธรรมความงามมากน้อยเพียงใด

3.3 ให้ผู้เรียนสร้างแนวทางในการพัฒนาตน เพื่อป้องกันปัญหาและวิกฤติที่
จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างถาวร

เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 12 มาตรฐานนี้ เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่
ครู ซึ่งทั้งครูผู้สอนสามารถประเมินตนเองได้ และผู้บริหารสามารถนำเกณฑ์ดังกล่าวไปประเมินครู
และเป็นแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อให้การปฏิบัติงานสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาและประวัติโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ตั้งอยู่เลขที่ 43/2 หมู่ที่ 4 แขวงบางไผ่ เขตบางแค
กรุงเทพมหานคร ได้เริ่มทำการก่อสร้างเมื่อเดือนมีนาคม 2519 โดยมีท่านพระครูพรหมสรโกศลอดีต
เจ้าอาวาสเป็นผู้ดำเนินการ โดยได้รับบริจาคที่ดินจาก นายเต็ม - นางกระจ่าง พรหมจีน จำนวน 4
ไร่ 2 งาน และนางสมพร กันน้อย นางสุภาพ จินสมุทร อีก 1 ไร่ รวมเป็นเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน
กรุงเทพมหานครได้ซื้อที่ดินเพิ่มเติมให้อีก 100 ตารางวาในปี พ.ศ. 2524 อาคารเรียนหลังแรกเป็น
อาคารเรียนแบบ 017 เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2520 จำนวน 4 ห้องเรียน มีจำนวน
นักเรียนชาย - หญิงรวม 85 คน

ปัจจุบันโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

1. เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียน 1,399 คน จำนวน

ครู 43 คน

2. เปิดสอนคอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียนในโรงเรียน

3. เปิดสอนดนตรีไทย

4. เป็นโรงเรียนสามประโยชน์ ให้บริการด้านกีฬาแก่ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง

พันธกิจของโรงเรียน

พันธกิจของโรงเรียนเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารที่จะต้องบริหารงานให้ครบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่

1. งานวิชาการ

1.1 จัดให้มีแผนงาน โครงการวิชาการ และปฏิทินปฏิบัติงาน

1.2 จัดครูเข้าสอนโดยคำนึงถึงวุฒิ ความรู้ ความสามารถ

1.3 จัดสื่อการเรียนการสอน

1.4 นิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

1.5 ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรกำหนด

1.6 จัดให้ครูประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองในด้านการเรียนการสอน

1.7 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสนองจุดหมายของหลักสูตร

2. งานกิจการนักเรียน

2.1 จัดบริการแนะแนว

2.2 จัดบริการอาหารกลางวัน

2.3 จัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

2.4 ส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตย

2.5 จัดกิจกรรมห้องสมุด

3. งานธุรการ การเงินและพัสดุ

3.1 จัดแผนงานโครงการและปฏิทินปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานธุรการ

3.2 บริหารงานสารบรรณถูกต้องเป็นปัจจุบัน

3.3 การบริหารการเงินและบัญชี ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

3.4 การบริหารงานพัสดุ ครุภัณฑ์ ถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ

4. งานบุคลากร

4.1 แผนงานโครงการพัฒนามนุษย์ในโรงเรียน

4.2 แผนภูมิการบริหารงานบุคคล

4.3 การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน

4.4 จัดให้มีการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการ

4.5 การมอบหมายสั่งการ และแนะนำบุคลากรปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับและ
กฎหมายต่าง ๆ

4.6 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นระยะต่อเนื่อง

4.7 บำรุงขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรในโรงเรียน

4.8 จัดการนิเทศงานแก่บุคลากรในโรงเรียนทุกด้าน

4.9 มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

5. งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม

5.1 มีโครงการหรือแผนพัฒนาอาคารสถานที่

5.2 บริเวณโรงเรียนมีการดูแลตกแต่งอย่างเหมาะสม

5.3 บริเวณภายในโรงเรียนถูกสุขลักษณะ

5.4 อาคารเรียนได้รับการดูแล และอยู่ในสภาพใช้การได้ดี

5.5 ที่ปัสสาวะ และส้วมชาย – หญิง แยกเป็นสัดส่วน สะอาด

5.6 โรงฝึกงาน หรือสถานที่ฝึกงานใช้การได้ดี

5.7 โรงอาหารห้องประชุมหรือสถานที่รับประทานอาหารจัดอย่างเหมาะสม

5.8 จัดบรรยากาศในห้องเรียนได้ถูกต้องเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

6. งานความสัมพันธ์ชุมชน

6.1 จัดแผนงานโครงการในการปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน

6.2 ให้บุคลากรในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน

6.3 มีกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือหน่วยงานอื่น

6.4 การให้บริการแก่ชุมชน

นโยบายของโรงเรียน

1. การจัดการศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถทางวิชาการ เพื่อเป็นพื้นฐาน
การศึกษาในชั้นสูงอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ส่งเสริมให้นักเรียนมีพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีระบบสารสนเทศที่ก้าวไกล
เพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

3. ปลุกฝังนักเรียนให้มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต เพื่อให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและห่างไกลยาเสพติด
4. ปลุกฝังความรัก ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สืบทอดความเป็นไทย
5. พัฒนาพื้นฐานด้านการกีฬาและภาวะโภชนาการที่ดี เพื่อสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ
6. ส่งเสริมการพัฒนารักษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชนให้มีบรรยากาศที่ร่มรื่นวิสัยทัศน์ (Vision)

ภาพอนาคตของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี คือ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีนักเรียนที่มีความสามารถทั้งด้านวิชาการ การกีฬา มีคุณธรรม สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และสามารถให้ชีวิตอยู่ในสังคมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาตนเอง

1. งานวิจัยในประเทศ

วัชร ขานตะโร (2533 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยปรากฏว่า ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนพลศึกษาในด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้และทักษะในหลักสูตรและเนื้อหา ด้านสมรรถภาพในการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมาก ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระหว่างครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิปริญญาไม่แตกต่างกัน

โสภณ สารธรรม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการในการพัฒนาครูกรมสามัญศึกษาในทรรคนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ พบว่าความต้องการในการพัฒนาของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูมีความต้องการสูงสุด ในเรื่องให้โรงเรียนจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนเพื่อบริการทางวิชาการแก่ครูภายในโรงเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการ รองลงไปได้แก่ ให้โรงเรียนจัดห้องสมุดเพื่อบริการทางวิชาการแก่ครู โดยเฉพาะจัดหาตำราทางวิชาการให้เพียงพอทุกหมวดวิชา และให้โรงเรียนจ้างชาวสาร หรือประชาสัมพันธ์เรื่องราวที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานให้ครูทราบโดยรวดเร็วผลการเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนา พบว่า

1. ครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความต้องการในการพัฒนาตนเอง ในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

2. ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความต้องการในด้านการพัฒนาโดยตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการพัฒนาโดยโรงเรียนจัดและด้านการพัฒนาโดยกรมสามัญศึกษาหรือหน่วยงานอื่นจัด ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

3. ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีความต้องการในการพัฒนาตนเองในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

4. ครูที่มีอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี ระหว่าง 10 – 20 ปี และสูงกว่า 20 ปี มีความต้องการในการพัฒนาตนเองในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

5. ครูที่สอนในกลุ่มวิชาภาษา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศึกษา กลุ่มวิชาพัฒนาบุคลิกภาพและกลุ่มวิชาการงานอาชีพ มีความต้องการในการพัฒนาตนเองในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

เสริมพงศ์ หงส์พันธ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการและการได้โอกาสในการพัฒนาตนเองของอาจารย์วิทยาลัยครู ในสหวิทยาลัยอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการในการพัฒนาตนเองของอาจารย์ ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากโดยเรียงลำดับคะแนนจากสูงไปต่ำ คือ อ่านหนังสือบทความ ผลงานวิจัยในข่าวสาร การวิจัยการศึกษาสาขาของตน การศึกษาดูงาน ฝึกอบรมในต่างประเทศ การศึกษาดูงานระยะสั้น 1 – 4 สัปดาห์ ในสถานบันอุดมศึกษาในประเทศ ร่วมประชุมทางวิชาการในสาขาวิชาชีพของตน ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นในสาขาวิชาชีพของตน การศึกษา หรือทำงานพิเศษด้านวิชาชีพในห้วงเวลาหนึ่งโดยได้รับเงินเดือนเต็ม เรียนเพิ่มเติมพิเศษแบบเข้าร่วมฟังในสาขาวิชาชีพของตน หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิคการสอนในแต่ละสาขาวิชา ท่องเที่ยวศึกษา วัฒนธรรมท้องถิ่น จัดบริการแนะแนวการใช้สื่อการสอนใหม่ ๆ ทำบุญสละทรัพย์สินสิ่งของตามโอกาสอันควร ร่วมกิจกรรมทางประเพณีศาสนา การสนทนาเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนในห้วงเฉพาะ เรียนภาษาต่างประเทศ ทำงานในศูนย์สำนักคณะวิชาในสถาบันตนเอง ที่เหลือค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

2. การได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองของอาจารย์ ที่มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย โดยเรียงลำดับคะแนนจากต่ำไปสูง คือ การศึกษาดูงาน ฝึกอบรมในต่างประเทศ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ การลาศึกษา หรือทำงานพิเศษด้านวิชาชีพในห้วงเวลาหนึ่งโดยได้รับเงินเดือนเต็ม เป็นอาสาสมัครทำงานในสถานที่ต่าง ๆ ในวันว่าง เช่น ที่ว่าการอำเภอหรือจังหวัด

เคลื่อนที่ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ระหว่างสถาบันเดียวกันจัดรายการพบคนขายหนังสือ หรืออุปกรณ์การสอนเป็นที่ปรึกษาองค์กรท้องถิ่น เข้าสังเกตการสอนของเพื่อนอาจารย์ คิดค้นสร้างหลักสูตรบางรายวิชาขึ้นมาใหม่ ทำเทปโทรทัศน์การสอนแล้วให้เพื่อนอาจารย์วิจารณ์ร่วมเป็นกรรมการในองค์กรอื่นนอกสาขาวิชาชีพของตน เรียนเพิ่มพิเศษแบบร่วมเข้าฟังในสาขาวิชาชีพของตน หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง เรียนระดับปริญญาในสาขาอื่น และให้มีการประเมินผลการสอนระหว่างอาจารย์อยู่ในระดับน้อยก่อนไปทางปานกลางและปานกลาง

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามความต้องการกับการได้โอกาส ในการพัฒนาตนเองของอาจารย์เมื่อมองในภาพรวม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องนิตย จ้าแก้ว (2537 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียน ร่วมพัฒนาการให้หลักสูตรมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า

1. ความต้องการพัฒนาตนเอง ของครูโรงเรียนร่วมพัฒนาการให้หลักสูตรมัธยมศึกษา ด้านการพัฒนาโดยตนเอง ด้านการพัฒนาโดยโรงเรียนจัดขึ้น และด้านการพัฒนาโดยหน่วยงานเจ้าสังกัดหรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้น ปรากฏว่า ครูมีความต้องการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน

2. ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ครูที่สายวิชาสามัญและอาชีวะมีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมคิด ขุนทองนุ่ม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพเกี่ยวกับการอ่านหนังสือ หรือบทความทางวิชาการ พบว่าร้อยละของการอ่านตำราทางด้านการบริหาร และวิชาการค่อนข้างต่ำในทุกตัวแปร

2. การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการเขียนบทความทางวิชาการ การทำจดหมาย ข่าวสาร หรือจุลสารยังมีร้อยละของการพัฒนาต่ำมาก

3. การพัฒนาตนเองทางด้านกระบวนการ วิธีการสอนเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนการพัฒนาเทคนิควิธีการสอน การใช้คู่มือครู และเอกสารหลักสูตร การศึกษาดูงาน การปรึกษาปัญหาทางวิชาการและการสอบ พบว่าครูผู้สอนมีการพัฒนากระบวนการวิธีสอนของตนเองด้านการสังเกตการสอนจากเพื่อนครูด้วยกันมากที่สุดในทุก ๆ ตัวแปร

อนันต์ ชันทรราช (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูประจำการในเขตอำเภอเมือง นอกเขตอำเภอเมือง อายุน้อยกว่า 36 ปี ตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป ประสบการณ์การรับราชการน้อยกว่า 15 ปี ประสบการณ์รับราชการตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ปฏิบัติการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และปฏิบัติการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความต้องการพัฒนาตนเองตามลำดับอยู่ในระดับสูง

2. ครูประจำการในเขตอำเภอเมือง นอกเขตอำเภอเมือง อายุน้อยกว่า 36 ปี อายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป ปฏิบัติการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและปฏิบัติการสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความต้องการพัฒนาตนเองที่จัดเป็นหมู่คณะอยู่ในระดับสูง

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองตามลำดับของครูประจำการพบว่า

3.1 ครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง มีความต้องการพัฒนาตนเองแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูประจำการโรงเรียนมัศึกษานอกเขตอำเภอเมือง มีความต้องการพัฒนาตนเองตามลำดับมากกว่าครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง

3.2 ครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 36 ปีและมีอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไปและอายุราชการตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาตนเองตามลำดับแตกต่างกัน

3.3 ครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์รับราชการน้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาตนเองตามลำดับแตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นในการได้รับการพัฒนา ที่จัดเป็นหมู่คณะของครูประจำการพบว่า

4.1 ครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง และนอกเขตอำเภอเมือง มีความต้องการพัฒนาตนเองที่จัดเป็นหมู่คณะแตกต่างกัน

4.2 ครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี และอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาตนเองที่จัดเป็นหมู่คณะแตกต่างกัน

4.3 ครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 36 ปี และอายุตั้งแต่ 36 ปีขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาตนเองที่จัดเป็นหมู่คณะไม่แตกต่างกัน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

มาจิรี แอน ซารี เฟ้าท์ (อ้างถึงใน นพรัตน์ ศรีภูณ 2542 : 99) ได้วิจัยความสัมพันธ์

ระหว่างประสบการณ์ของจำนวนปีที่ทำการสอน และความต้องการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับตนเองของครูพบว่า ทั้งครูประถมและมัธยมที่มีประสบการณ์การสอน มีความต้องการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้า โดยมีความสัมพันธ์ตรงกับประสบการณ์จำนวนปีที่ทำการสอนครูที่ประพฤติอยู่ในระเบียบวินัยและมีแรงจูงใจ ทำงานจะมีความต้องการพัฒนาตนเอง และครูที่มีประสบการณ์การทำงานในการสอนระหว่าง 3 - 10 ปี และได้รับผลกระทบจากการทำงาน จะมีความต้องการพัฒนาตนเองมากที่สุด

วอร์เรน (Warren 1974 : 3561 - A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการปฏิบัติในการส่งเสริมครูประจำการ โดยสอบถามครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับ 5 - 9 ทุกมลรัฐของอเมริกา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

1. ควรปรับปรุงโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการของครูแต่ละคน
2. ควรมีการประเมินความต้องการของครูเป็นรายบุคคล
3. ควรให้โอกาสเข้าร่วมในการวางแผนและเสนอวิธีการส่งเสริมครูประจำการ
4. ควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการวัดแต่ละครั้งให้ชัดเจน
5. ควรมีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ควรจัดวางโครงการให้เหมาะสมกับความต้องการที่จะนำไปใช้จริง

แมทเทส (Mattes 1983 : 940 - A) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาครูภายใต้การนิเทศแบบคลินิก และการนิเทศแบบเดิมของโรงเรียนในมลรัฐโคโรราโด สหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาค้นคว้าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรสรุปได้ว่าการนิเทศช่วยให้ผลการรับรู้ของบุคลากรดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราปกติ และการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งจำเป็นมากสำหรับบุคลากรที่มีอายุการทำงานมากกว่า 3 ปี

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทำให้ทราบถึงว่าทั้งครูเพศชายและเพศหญิง ที่มีอายุราชการมากหรือน้อยก็ตามมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองอยู่ในระดับสูง ซึ่งการพัฒนาตนเองนั้น ครูมีความต้องการมุ่งเน้นให้มีการบริการในโรงเรียนให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาครู ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์หาเอกสารตำราต่าง ๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้า และมีการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานให้ครูทราบ โดยให้ครูได้มีโอกาสเข้าร่วมในการวางแผนและเสนอวิธีการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง โดยอาจมีการส่งเสริมให้เหมาะสมแต่ละรายบุคคล เมื่อได้ดำเนินการพัฒนาไปแล้วจะต้องมีการวัดและประเมินผลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมกับการพัฒนาตนเองเพียงใด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยสถาบันที่มุ่งศึกษาการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูสายปฏิบัติการสอนของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี จำนวน 43 คน โดยศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบรายการ (Check - List) ที่เกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการและวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติตน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 12 มาตรฐาน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) มี 4 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสาร การประชุมสัมมนาและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองของข้าราชการครู เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างข้อคำถามและแบบสอบถามโดยศึกษาจากตัวอย่าง แบบสอบถามการปฏิบัติตน

ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค และคํานิยามของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจนของภาษา ความครอบคลุมเนื้อหาตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐาน ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นคนตรวจสอบจำนวน 3 คน จำนวนคำถามมี 108 ข้อ ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ จำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน จำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์จำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาจำนวน 9 ข้อ
- มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์จำนวน 9 ข้อ

3. นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามและนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโศภณ สุวรรณวงศ์, ผู้อำนวยการสมศักดิ์ ขาติมาลา และผู้อำนวยการสุวัฒน์ อันใจกล้า

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มประชากรจำนวน 38 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ Cronbach (1970 : 202 – 204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 และได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ แยกเป็นแต่ละมาตรฐานได้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอเท่ากับ

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเท่ากับ

0.71

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพเท่ากับ 0.67

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริงเท่ากับ 0.69

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอเท่ากับ 0.57

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียนเท่ากับ 0.78

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบเท่ากับ 0.73

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนเท่ากับ 0.62

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์เท่ากับ 0.68

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชนเท่ากับ 0.77

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาเท่ากับ 0.68

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์เท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ให้กับข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีตอบ และผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในระยะเวลา 1 สัปดาห์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมา ผู้วิจัยได้จัดกระทำกับข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามการพัฒนาดตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดน้ำหนัก 4 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท ดังนี้

มีการปฏิบัติมากที่สุด ให้ 4 คะแนน

มีการปฏิบัติมาก ให้ 3 คะแนน

มีการปฏิบัติน้อย ให้ 2 คะแนน

มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2. นำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในแต่ละหัวข้อ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2543 : 100)

3.51 - 4.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติมากที่สุด

2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติมาก

1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อย

1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. ในการพิจารณาระดับคุณภาพของแต่ละมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.00 - 4.00 หมายความว่า อยู่ในระดับสูง

2.00 - 2.99 หมายความว่า อยู่ในระดับปานกลาง

1.00 - 1.99 หมายความว่า อยู่ในระดับต่ำ

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีดังนี้

4.1 ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4.2 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

4.2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือรายข้อใช้ Item Total Correlation

(ประยูร อาษานาม 2539 : 80) มีสูตร ดังนี้

$$r = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N\sum X^2 - (\sum X)^2][N\sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

4.2.2 การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา โดยใช้ SPSS/PC

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N แทน จำนวนประชากร

μ แทน ค่าเฉลี่ย

σ แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาตนเองของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี โดยแสดงค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) จำแนกเป็นรายมาตรฐานและรายข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าร้อยละของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี จำแนกตามเพศ อายุราชการ และวุฒิการศึกษา

สถานภาพ	ความถี่ (f) N = 43	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	12	27.91
หญิง	31	72.09
2. อายุ		
ไม่เกิน 25 ปี	0	0
26 – 35 ปี	4	9.30
36 – 45 ปี	7	16.28
46 ปีขึ้นไป	32	74.42
3. อายุราชการ		
ไม่เกิน 5 ปี	4	9.31
5 – 10 ปี	0	0
11 – 15 ปี	2	4.65
16 - 20 ปี	4	9.30
21 ปีขึ้นไป	33	76.74
4. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1	2.33
ปริญญาตรี	42	97.67
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาโท	0	0

จากตารางที่ 1 แสดงว่าข้าราชการครูของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ส่วนมากเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 72.09 มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 74.42 อายุราชการ 20 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 76.74 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 97.67

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนาตนเองของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี
ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวม และรายมาตรฐานดังรายละเอียดในตารางที่ 2-13

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู N = 43

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ	μ	σ	ระดับ		อันดับที่
			การปฏิบัติ	คุณภาพ	
1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ	2.47	0.82	น้อย	ปานกลาง	12
2. ตัดสินใจและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลงานที่จะเกิดกับผู้เรียน	3.34	0.53	มาก	สูง	3
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	3.18	1.62	มาก	สูง	6
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง	3.21	0.53	มาก	สูง	4
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ	2.95	0.63	มาก	ปานกลาง	9
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน	2.92	0.70	มาก	ปานกลาง	10
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ	2.67	0.67	มาก	ปานกลาง	11
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน	3.53	0.55	มากที่สุด	สูง	1
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	3.45	0.52	มาก	สูง	2
10. ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน	3.08	0.63	มาก	สูง	7
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา	3.20	0.66	มาก	สูง	5
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์	3.03	0.72	มาก	สูง	8
รวม	3.08	0.68	มาก	สูง	-

จากตารางที่ 2 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.08 เมื่อจำแนกตาม รายมาตรฐานพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุดในมาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบที่ดีแก่ผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 3.53 รองลงมาคือมาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ย 3.45 สำหรับมาตรฐานที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอค่าเฉลี่ย 2.47 รองลงมามาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้มีระบบ ค่าเฉลี่ย 2.67

เมื่อพิจารณาถึงระดับคุณภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานพบว่า มาตรฐานที่มีคุณภาพอยู่ในระดับสูงมี 8 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 8 มาตรฐานที่ 9 มาตรฐานที่ 2 มาตรฐานที่ 4 มาตรฐานที่ 11 มาตรฐานที่ 3 มาตรฐานที่ 10 มาตรฐานที่ 12 และมาตรฐานที่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางมี 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 5 มาตรฐานที่ 6 มาตรฐานที่ 7 มาตรฐานที่ 1

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. ศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ	3.18	0.45	มาก	1
2. เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครู	3.11	0.66	มาก	2
3. เข้าร่วมกิจกรรมขององค์กรหรือชมรมที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู	2.72	0.79	มาก	3
4. เป็นสมาชิกองค์กร ชมรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู นอกจากที่ราชการจัดตั้ง	2.48	0.73	น้อย	4
5. มีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู	2.44	0.70	น้อย	6
6. การนำผลงานทางวิชาการมาเผยแพร่	2.48	0.82	น้อย	4
7. เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู	1.95	0.78	น้อย	9
8. จัดทำผลงานและเสนอรายงานทางวิชาการ ในการประชุม อบรม สัมมนา	2.25	0.69	น้อย	7
9. ผลงานทางวิชาการของท่านที่มีการเผยแพร่	2.06	0.70	น้อย	8
รวม	2.47	0.82	น้อย	

จากตารางที่ 3 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในมาตรฐานที่ 1 อยู่ในระดับน้อยค่าเฉลี่ย 2.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 1 ศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ ค่าเฉลี่ย 3.18 รองลงมาคือ ข้อ 2 เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครู ค่าเฉลี่ย 3.11 สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 7 เป็นวิทยากรการประชุมอบรม สัมมนาหรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ค่าเฉลี่ย 1.95

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 2
 ตัดสินใจและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลงานที่จะเกิดกับผู้เรียน

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนา ความสามารถของผู้เรียน	3.32	0.52	มาก	6
2. จัดกิจกรรมสร้างนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานแก่ ผู้เรียน	3.44	0.50	มาก	2
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่สร้างคุณธรรม ให้เกิดกับผู้เรียน	3.44	0.54	มาก	2
4. จัดกิจกรรมที่เสริมความรู้โดยคำนึงถึงผลที่เกิด กับผู้เรียนโดยตรง	3.55	0.50	มากที่สุด	1
5. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการลำดับ ความสำคัญก่อน - หลัง ของเนื้อหาวิชา	3.39	0.54	มาก	4
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ เลือกและปฏิบัติ	3.13	0.55	มาก	9
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับ พัฒนาการของผู้เรียน	3.27	0.50	มาก	7
8. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความ สามารถของผู้เรียน	3.37	0.53	มาก	5
9. จัดกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความ สามารถของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	3.25	0.49	มาก	8
รวม	3.34	0.53	มาก	

จากตารางที่ 4 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติตาม
 เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในมาตรฐานที่ 2 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 4 จัดกิจกรรมที่เสริมความรู้โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน
 โดยตรง ค่าเฉลี่ย 3.55 รองลงมาคือ ข้อ 2 และ ข้อ 3 จัดกิจกรรมสร้างนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงาน
 แก่ผู้เรียนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างคุณธรรมให้เกิดกับผู้เรียน ค่าเฉลี่ย 3.44 สำหรับข้อ

ที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือข้อ 6 กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เลือกและปฏิบัติ
ค่าเฉลี่ย 3.13

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่น
พัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. ตรวจสอบข้อบกพร่องและความสามารถของ ผู้เรียนโดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก	3.20	0.46	มาก	2
2. สอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน	3.00	0.65	มาก	8
3. ทำการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน	3.04	0.48	มาก	6
4. ตรวจสอบข้อบกพร่องด้านพัฒนาการของผู้เรียน	3.06	0.40	มาก	5
5. ปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามความสามารถของผู้เรียน	3.30	0.55	มาก	1
6. จัดทำบันทึกผลสัมฤทธิ์ตามความสามารถของ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	3.04	0.75	มาก	6
7. พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นด้วย การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อย ของผู้เรียนเป็น รายบุคคล	2.93	0.55	มาก	9
8. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้ เหมาะสมและเต็มศักยภาพ	3.16	0.61	มาก	4
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ รูปแบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.20	0.55	มาก	2
รวม	3.18	1.62	มาก	

จากตารางที่ 5 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติตาม
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 3 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ข้อ 5 ปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามความสามารถของผู้เรียน
ค่าเฉลี่ย 3.30 รองลงมาคือ ข้อ 1 และข้อ 9 ตรวจสอบข้อบกพร่องและความสามารถของผู้เรียน

โดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลาย ๆ รูปแบบ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ค่าเฉลี่ย 3.20 สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 7 พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นด้วยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. จัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วนและสัมพันธ์กัน	3.20	0.55	มาก	6
2. จัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.34	0.57	มาก	1
3. จัดทำแผนการสอนที่ใช้เน้นกิจกรรมการปฏิบัติ ตามกระบวนการแสวงหาความรู้และการสร้าง ความรู้	3.25	0.49	มาก	3
4. ปรับปรุงแผนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ และความถนัดของตนเอง	3.23	0.57	มาก	4
5. มีการปรับปรุงแผนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง มากขึ้น	3.20	0.51	มาก	6
6. ปรับปรุงแผนการสอนที่สร้างให้สอดคล้องกับข้อ จำกัดของสถานศึกษา	3.09	0.56	มาก	9
7. พัฒนาแผนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา	3.18	0.50	มาก	8
8. พัฒนาแผนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบ ด้วยตนเอง	3.27	0.54	มาก	2
9. พัฒนาแผนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถ ของผู้เรียน	3.23	0.47	มาก	4
รวม	3.21	0.53	มาก	

จากตารางที่ 6 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในมาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือข้อ 2 จัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญค่าเฉลี่ย 3.34 รองลงมาคือ ข้อ 8 พัฒนาแผนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองค่าเฉลี่ย 3.27 ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ปรับปรุงแผนการสอนที่สร้างให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของสถานศึกษาค่าเฉลี่ย 3.09

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและจุดประสงค์	3.23	0.52	มาก	2
2. ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หาง่าย ทำจากวัสดุท้องถิ่นและมีประสิทธิภาพ	3.27	0.54	มาก	1
3. การผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน	3.00	0.53	มาก	4
4. ใช้สื่อที่มีความหลากหลายตามความแตกต่างของผู้เรียน	2.88	0.58	มาก	8
5. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน	3.16	0.57	มาก	3
6. ให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความรู้สึนึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง	2.97	0.63	มาก	5
7. ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นและผลิตสื่อการเรียนการสอน	2.93	0.70	มาก	7
8. ประเมินผลการใช้สื่อและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	2.95	0.53	มาก	6
9. การเผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.58	0.69	มาก	9
รวม	2.95	0.63	มาก	

จากตารางที่ 7 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาตรฐานที่ 5 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 2.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 2 ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หาง่าย ทำจากวัสดุท้องถิ่นและมี ประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 3.27 รองลงมาคือข้อ 1 เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและจุดประสงค์ ค่าเฉลี่ย 3.23 ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 9 การเผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ย 2.58

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 6
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลลัพท์ที่เกิดแก่ผู้เรียน

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. จัดการเรียนการสอนโดยผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้	2.30	0.74	น้อย	9
2. จัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแบบหรือทำตามตัวอย่าง	2.46	0.82	น้อย	7
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนทำตามข้อกำหนดหรือคำสั่ง	2.41	0.76	น้อย	8
4. ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการทำงานตามกระบวนการสร้างความคิด	3.04	0.68	มาก	6
5. ให้ผู้เรียนค้นหาความรู้และสรุปความคิดได้เองตามคำแนะนำ	3.09	0.36	มาก	3
6. กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาความรู้โดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย	3.23	0.47	มาก	1
7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัดได้	3.06	0.59	มาก	4
8. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีการประเมินตนเองและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ	3.06	0.63	มาก	4
9. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป	3.11	0.49	มาก	2
รวม	2.92	0.70	มาก	

จากตารางที่ 8 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาตรฐานที่ 6 อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 2.92 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 6 กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาความรู้โดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายค่าเฉลี่ย 3.23 รองลงมาคือข้อ 9 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

โดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไปค่าเฉลี่ย 3.11 ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 จัดการเรียนการสอน โดย ผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้ ค่าเฉลี่ย 2.30

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. รายงานสภาพปัญหาความต้องการผู้เรียนทั้งห้อง	2.81	0.58	มาก	1
2. รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมเป็นภาพรวมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง	2.58	0.69	มาก	8
3. มีข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมของห้อง	2.79	0.67	มาก	2
4. สำรวจปัญหาความต้องการและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยแยกเป็นรายกลุ่ม	2.76	0.57	มาก	3
5. รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม	2.53	0.63	มาก	9
6. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม	2.69	0.67	มาก	6
7. รายงานสภาพปัญหาความต้องการและเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคล	2.72	0.73	มาก	4
8. รายงานผลการนำเทคนิควิธีการและนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องต่อสภาพความแตกต่าง ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน	2.67	0.71	มาก	7
9. รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	2.72	0.76	มาก	4
รวม	2.67	0.67	มาก	

จากตารางที่ 9 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาตรฐานที่ 7 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 2.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 1 รายงานสภาพปัญหาความต้องการผู้เรียนทั้งห้องค่าเฉลี่ย 2.81 รองลงมาคือข้อ 3 มีข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ในการพัฒนาผู้เรียน ในภาพรวมของห้องค่าเฉลี่ย 2.79 ข้อที่ปฏิบัติน้อยที่สุด คือข้อ 5 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม แสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม ค่าเฉลี่ย 2.53

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ ที่
	μ	σ		
1. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ	3.65	0.48	มากที่สุด	1
2. มีความประพฤติเรียบร้อย รวมทั้งการให้วาจาอย่างสุภาพ	3.37	0.57	มาก	9
3. ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน	3.65	0.48	มากที่สุด	1
4. ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง	3.65	0.48	มากที่สุด	1
5. เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน	3.58	0.49	มากที่สุด	5
6. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอน	3.55	0.50	มากที่สุด	6
7. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้วยตนเอง	3.39	0.58	มาก	8
8. การเสริมแรงทางบวกให้ผู้เรียน	3.53	0.59	มากที่สุด	7
9. เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้องในการสร้างคุณธรรม	3.60	0.54	มากที่สุด	4
รวม	3.53	0.55	มากที่สุด	

จากตารางที่ 10 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 8 อยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 3.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 1 ข้อ 3 และข้อ 4 การแต่งกายสุภาพเรียบร้อย

เหมาะสมกับกาลเทศะความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง ค่าเฉลี่ย 3.65 รองลงมาคือ ข้อ 9 เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้องในการสร้างคุณธรรม ค่าเฉลี่ย 3.60 และข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 2 มีความประพฤติเรียบร้อยรวมทั้งการใช้วาจาอย่างสุภาพ ค่าเฉลี่ย 3.37

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 9 รวมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. ความเข้าใจในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ	3.60	0.49	มากที่สุด	1
2. ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนสมบูรณ์	3.58	0.49	มากที่สุด	2
3. ปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย	3.58	0.49	มากที่สุด	2
4. อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ ความสามารถ และความถนัด	3.34	0.57	มาก	8
5. การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	3.44	0.50	มาก	6
6. ความพึงพอใจในบทบาทของตน ที่ช่วยให้ผลงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายเป็นหลัก	3.48	0.55	มาก	4
7. ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ	3.41	0.49	มาก	7
8. เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน	3.13	0.46	มาก	9
9. การปฏิบัติงานโดยยึดประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นหลัก	3.46	0.50	มาก	5
รวม	3.45	0.52	มาก	

จากตารางที่ 11 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 9 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 1 ความเข้าใจในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ ค่าเฉลี่ย 3.60

รองลงมาคือ ข้อ 2 และข้อ 3 ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนสมบูรณ์และปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ย 3.58 ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 8 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน ค่าเฉลี่ย 3.13

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับ ที่
	μ	σ		
1. การปฏิบัติงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน	3.09	0.61	มาก	5
2. มีความรู้ ความเข้าใจงาน เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	3.18	0.54	มาก	3
3. การปฏิบัติหน้าที่ต่างๆที่ได้รับมอบหมายในชุมชน	3.09	0.61	มาก	5
4. มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนทางด้านการศึกษา	2.81	0.66	มาก	9
5. ความพึงพอใจในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาชุมชน	3.20	0.59	มาก	2
6. ความพึงพอใจในบทบาทของตนเอง ที่ช่วยให้ผลงานบรรลุไปตามเป้าหมาย	3.27	0.59	มาก	1
7. ช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อชุมชนอย่างเต็มความสามารถ	3.11	0.73	มาก	4
8. เป็นผู้นำในการพัฒนางานทำให้งานมีประสิทธิภาพ	2.93	0.63	มาก	8
9. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและกลุ่มแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน	3.09	0.61	มาก	5
รวม	3.08	0.63	มาก	

จากตารางที่ 12 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพระหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 10 อยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.08 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 6 ความพึงพอใจในบทบาทของตนเอง ที่ช่วยให้ผลงานบรรลุไปตามเป้าหมาย ค่าเฉลี่ย 3.27 รองลงมาคือ ข้อ 5 ความพึงพอใจระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อ

พัฒนาชุมชน ค่าเฉลี่ย 3.20 ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือข้อ 4 มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนทางด้านการศึกษา ค่าเฉลี่ย 2.81

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับการปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน	3.60	0.54	มากที่สุด	1
2. แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการศึกษา	3.51	0.55	มากที่สุด	2
3. แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.46	0.59	มาก	3
4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.18	0.62	มาก	6
5. นำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการแก้ปัญหา	3.20	0.59	มาก	5
6. การนำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.11	0.62	มาก	7
7. จัดทำระบบข้อมูลให้สามารถนำมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนได้	3.11	0.58	มาก	7
8. ให้การอบรมเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับเทคนิคการให้ข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียนและชุมชน	2.55	0.76	มาก	9
9. การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน	3.27	0.59	มาก	4
รวม	3.20	0.63	มาก	

จากตารางที่ 13 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูมาตรฐานที่ 11 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 1 แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

ค่าเฉลี่ย 3.60 รองลงมาคือ ข้อ 2 แสดงหาข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ และเกี่ยวข้องกับการศึกษา
 ค่าเฉลี่ย 3.51 ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ข้อ 8 ให้การอบรมเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับเทคนิคการ
 ให้ข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียนและชุมชน ค่าเฉลี่ย 2.55

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยของการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 12
 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์

รายการการปฏิบัติงาน	N = 43		ระดับ การปฏิบัติ	อันดับที่
	μ	σ		
1. มีการพัฒนาหรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ	3.48	0.50	มาก	1
2. กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนในการแก้ ปัญหาต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	3.34	0.52	มาก	2
3. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ นัก เรียนรู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง	3.34	0.48	มาก	2
4. ให้นักเรียนหาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่อาจ เกิดขึ้นได้ในอนาคต	3.11	0.58	มาก	4
5. การจัดกิจกรรมภายนอกห้องเรียน เช่น การจัด นิทรรศการได้ว่าที่ เกี่ยวกับปัญหาที่พบในสังคม ปัจจุบัน	2.76	0.86	มาก	8
6. จัดให้ผู้เรียนสร้างแนวทางในการพัฒนาตนเอง เพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	2.90	0.73	มาก	6
7. การจัดทัศนศึกษาโดยให้ผู้เรียนได้รับความรู้จัด การแก้ปัญหาของสถานศึกษา การเมือง สังคม	2.88	0.73	มาก	7
8. เสนอโครงการอบรมนักเรียนเกี่ยวกับรู้จัก แก้ปัญหาของการศึกษา การเมือง และสังคม	2.58	0.79	มาก	9
9. การวัดผลและประเมินผลในการจัดกิจกรรม เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของผู้เรียน	3.04	0.68	มาก	5
รวม	3.03	0.66	มาก	

จากตารางที่ 14 แสดงว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มาตรฐานที่ 12 อยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย 3.03 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ข้อ 1 มีการพัฒนาหรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอค่าเฉลี่ย 3.48 รองลงมาคือ ข้อ 2 และข้อ 3 กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ นักเรียนรู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองค่าเฉลี่ย 3.34 ข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ข้อ 8 เสนอโครงการอบรมนักเรียนเกี่ยวกับการรู้จักแก้ปัญหาของการศึกษา การเมืองและสังคม ค่าเฉลี่ย 2.58

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี โดยกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยสรุปผล การวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติและสำหรับการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี เขตบางแค กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร จำนวน 43 คน โดยศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งหมด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานของ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 108 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองจากข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี จำนวน 43 คน และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 43 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS/PC

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีวิเคราะห์ โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 มาตรฐานวิเคราะห์ โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยรวมและเป็นรายมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. สถานภาพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 45 ปีขึ้นไป มีอายุราชการ 20 ปีขึ้นไป และมีวุฒิการศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี

2. พฤติกรรมการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูโดยรวมของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี อยู่ในระดับมาก และมีคุณภาพในการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับสูงเมื่อจำแนกเป็นรายมาตรฐานใน 12 มาตรฐาน พบว่ามาตรฐานที่มีการปฏิบัติมากที่สุดเป็นอันดับ 1 คือ มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน รองลงมา ได้แก่มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์โดยทั้ง 2 มาตรฐานมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง มาตรฐานที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือมาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ โดยมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละมาตรฐานพบว่า

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาทางด้านวิชาชีพครูอยู่เสมอ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ ศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองโดยการศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ เป็นวิทยากรการประชุมอบรมสัมมนา หรือ กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลงานที่จะเกิดกับผู้เรียน ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมที่เสริมความรู้ โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียน โดยตรงสำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เลือก และปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ

ปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามความสามารถของผู้เรียน สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นด้วยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ปรับปรุงแผนการสอนที่สร้างให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หาง่าย ทำจากวัสดุท้องถิ่นและมีประสิทธิภาพ สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือการเผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลถาวรที่เกิดกับผู้เรียน ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาความรู้โดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ จัดการเรียนการสอนโดยผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ รายงานสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนทั้งห้องสำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารีมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียนและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ มีความประพฤติเรียบร้อย รวมทั้งการให้รางวัลอย่างสุภาพ

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ความเข้าใจในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ความพึงพอใจในบทบาทของตนเอง ที่ช่วยให้ผลงานบรรลุไปตามเป้าหมาย สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนทางด้านการศึกษา

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนาข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ให้การอบรมเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับเทคนิคการให้ข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียนและชุมชน

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์ ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ มีการพัฒนาหรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ สำหรับข้อที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ เสนอโครงการอบรมนักเรียนเกี่ยวกับรู้จักแก้ปัญหาของการศึกษา การเมือง สังคม

อภิปรายผล

จากการวิจัยการพัฒนาตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีประเด็นที่ขอนำมาอภิปรายผลดังนี้

การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี โดยรวมพบว่าการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ครูต้องมีใบประกอบมาตรฐานวิชาชีพ จึงทำให้ครูต้องพัฒนาและปรับปรุงตนเองให้ตรงกับเกณฑ์มาตรฐานที่คุรุสภาได้กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ อาทิตย์ ดวงวงษา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนานุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการศึกษาของ วินัย ดอนโคตรจันทร์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการพัฒนานุคลากรในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าครูในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี มีความต้องการการพัฒนานุคลากรโดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีประเด็นอภิปรายผลเป็นรายมาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่ข้าราชการครูของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีระดับการปฏิบัติน้อยมี 6 ข้อ ได้แก่

ข้อที่ 4 เป็นสมาชิกองค์กร ชมรมเพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู นอกจากที่ราชการจัดตั้ง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีเป็นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และทำการสอนในระดับประถมศึกษา ชมรมวิชาชีพของครูที่เป็นการรวมกลุ่มก็ยังมีน้อย ในการสอนแต่ละคนก็จะสอนหลายวิชาไม่ได้แยกเป็นรายวิชาตามความถนัดของแต่ละบุคคลเหมือนในระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีชมรมสังคมศึกษาหรือชมรมวิทยาศาสตร์ จึงทำให้ครูมิได้สนใจที่จะสมัครเพราะไม่ตรงกับวิชาที่สอนโดยเฉพาะ

ข้อที่ 5 มีส่วนร่วมในการดำเนินการกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู ข้อนี้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เพราะข้าราชการครูทุกคนมีข้อกำหนดให้ต้องเป็นสมาชิกคุรุสภา กิจกรรมของคุรุสภาเองก็มีน้อยมีเพียงแค่เลือกตั้งตัวแทนไปร่วมประชุมดำเนินการ ส่วนกิจกรรมอื่นๆที่จะจัดให้ข้าราชการครูก็ไม่มี ประกอบกับอายุของแต่ละท่านมาก จึงขาดความสนใจเพียงแค่ทำการสอนไปแต่ละวันเท่านั้น

ข้อที่ 6 การนำผลงานทางวิชาการมาเผยแพร่ข้าราชการครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะขาดแหล่งที่จะนำไปเผยแพร่ นอกจากแนะนำกันเองระหว่างเพื่อน ๆ ครูในโรงเรียนส่วนภายนอกนั้นกรุงเทพมหานครน่าจะได้กำหนด ให้มีการเผยแพร่ในการจัดอบรมสัมมนาระหว่างกลุ่มโรงเรียนหรือภายในระดับชั้นเดียวกัน ก็จะเป็นการกระตุ้นให้ข้าราชการครูขยัน และพร้อมจะนำผลงานออกเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นทราบต่อไป

ข้อที่ 7 เป็นวิทยากรการประชุม อบรม สัมมนา หรือกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เพราะไม่มีบุคคลภายนอกมาเชิญไปเป็นวิทยากร เนื่องจากไม่มีการเผยแพร่ความรู้ความสามารถให้ผู้อื่นทราบ อีกทั้งภาระการปฏิบัติหน้าที่การสอนก็มีมาก หากไม่เป็นวิทยากรครูต้องทิ้งนักเรียนหรือให้เป็นภาระของเพื่อนครูคนอื่น ๆ ซึ่งก็จะทำให้เกิดการเบียดเบียนแก่เพื่อนครู และนักเรียนเองก็จะไม่ได้รับความรู้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าหากเป็นการแลกเปลี่ยนวิทยากรกันในแต่ละโรงเรียนก็จะดี เพราะครูจะได้นำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนและเป็นการประชาสัมพันธ์ความรู้ความสามารถของตนเองด้วย

ข้อที่ 8 จัดทำผลงานและเสนอรายงานทางวิชาการในการประชุม อบรม สัมมนาข้อนี้ข้าราชการครูของโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ก็คงเป็นสาเหตุมาจากยังขาดการส่งเสริมจาก

กรุงเทพมหานครหรือหน่วยงานต้นสังกัด ในการประชุม สัมมนา ถ้าให้ความสำคัญก่อนการประชุม อาจกำหนดเป็นวาระว่าให้ผลัดเปลี่ยนกันนำผลงานมาเสนอ เมื่อมีการประชุมครู ประจำเดือนหรือ เมื่อมีการประชุมครูภายในเขต ก็จะทำให้ข้าราชการครูได้มีโอกาสทำผลงานและได้เสนอแก่บุคคลทั่วไป หรือส่งเสริมในการจัดนิทรรศการทางวิชาการของโรงเรียน ของเขต หรือของกรุงเทพมหานคร อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ก็จะเป็นการส่งเสริมให้ครูได้นำเสนอผลงานทางวิชาการ

ข้อที่ 9 ผลงานทางวิชาการที่มีการเผยแพร่ข้อนี้ข้าราชการครูของโรงเรียนมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย ก็คงจะมาจากขาดแหล่งที่จะให้ครูได้แสดงผลงานดังกล่าวและควรจะมีการรวมกลุ่มกันเองของครูในแต่ละสายวิชา เพื่อตั้งเป็นชมรมและให้มีโอกาสร่วมประชุมพบปะกันอีกทั้งได้นำเอกสารทางวิชาการเผยแพร่ซึ่งกันและกันก็คงจะมีการปฏิบัติมากขึ้น

มาตรฐานที่ 2 การตัดสินใจและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลงานที่จะเกิดกับ ผู้เรียน ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะครู มีความตระหนักในหน้าที่ ว่าต้องพัฒนาให้ผลต่างเกิดกับผู้เรียนประกอบกับข้าราชการครูได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ข้อ 2 ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544 : 13) ที่กล่าวว่า ครูต้องอบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ทักษะและนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งพอสรุปได้ว่าข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติตาม เกณฑ์มาตรฐานนี้อย่างมีคุณภาพ

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ครูมีผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน นี้อยู่ในระดับมาก และมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง แสดงว่าข้าราชการครูของโรงเรียนวัดพรหม สุวรรณสามัคคีมีการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างดียิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 12) มาตรา 22 การจัด การศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติให้เกิดผลจริง ครูมีการปฏิบัติอยู่ใน ระดับมากและมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากการทำแผนการสอนนั้นนับเป็นหน้าที่ ของครูทุกคนที่จะต้องมีการจัดทำแผนการสอนอยู่ประจำและปรับปรุงแผน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน อยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ นพรัตน์ ศรีบุญ (2542 : 168) ศึกษาความต้องการจำเป็นใน การพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจในด้าน

การจัดทำแผนการสอนและคู่มือครูอยู่ในระดับมาก

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากครูในระดับประถมศึกษาจำเป็นต้องใช้สื่อเพื่อเป็นการจูงใจให้นักเรียนสนใจเรียน และครูผู้สอนต้องคลุกคลีอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ต้องมีสื่อการสอนประกอบ ทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของสื่อการสอนในเชิงปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับ นพรัตน์ ศรีรณ (2542 : 168) ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ มีความรู้ความเข้าใจในด้านการใช้สื่อการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูไม่มีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีในการจัดทำสื่อการสอน

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากครูมุ่งเน้นจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ก่อให้เกิดการสร้างนิสัยการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป ซึ่งสอดคล้องกับ มิลเลอร์ (Miller 1979 : 55) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของตนเมื่อสะสมเป็นความรู้ หรือประสบการณ์มากขึ้นก็ถือว่าบุคคลได้เติบโตขึ้นเรื่อย ๆ และในที่สุดก็กลายเป็นเรื่องของการพัฒนาของแต่ละคนไป นอกจากนี้ มิลเลอร์ยังมีความเห็นต่อไปว่าบุคคลมักจะเรียนรู้โดยการผ่านการกระทำ การใช้ทักษะความสามารถต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดประสบการณ์และกลายเป็นบทเรียนสำหรับการปฏิบัติครั้งต่อไปในอนาคต

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนนับเป็นหน้าที่สำคัญที่ครูจะต้องรายงาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 199) ที่กล่าวว่า การประเมินผลนับเป็นวิธีการสำคัญประเภทหนึ่งที่จำเป็นต้องดำเนินการให้ถูกต้องตามหลักวิชา จะเป็นเครื่องช่วยให้ทราบถึงอุปสรรคข้อขัดแย้งและวัดความสามารถเพื่อนำไปปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากอาชีพครู เป็นอาชีพที่สร้างให้คนเป็นคนดีมีความรู้ การที่จะสั่งสอนให้คนเป็นคนดีมีความรู้ มีคุณธรรม ครูจำเป็นต้องมีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ซึ่งนับว่าครูได้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณครู ข้อ 3 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544 : 14) ที่ว่าครูต้องประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจและสอดคล้องกับ วิรัตน์ ชันด์พันธ์ (2544 : 75) ได้ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการพัฒนา

ระดับคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานชั้นวิชาชีพครู พบว่าข้าราชการครูมีความคิดเห็นในด้านการครองตน สูงที่สุด โดยเฉพาะเกณฑ์มาตรฐานที่ 8 ที่ครูมีการแสดงออกด้านความประพฤติ และปฏิบัติตนในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กริยา วาจา จริยธรรม ที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใส ศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง อีกทั้งมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่ค่อนข้างสูง และสอดคล้องกับคำกล่าวของ นายแพทย์ประเวศ วะสี (2541 : 61 - 79) สรุปได้ว่าครูดีเหมือน เมล็ดพันธุ์แห่งความดีตกไปอยู่ที่ใด ย่อมทำให้ความดีงอกงามขึ้นโดยรอบ

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เนื่องจากครูตระหนักถึงความสำคัญในการรับฟังความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2539 : 62 - 68) ที่กล่าวว่า การจูงใจแบบทางบวกเป็นการจูงใจบุคคลหรือผู้ร่วมงาน โดยวิธีการส่งเสริมกำลังใจในการทำงาน เช่น การให้รางวัล การให้คำยกย่อง ชมเชยและการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน และสอดคล้องกับแนวคิดของ สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2539 : 63) กล่าวว่า การเตรียมใจคนได้ดีที่สุดคือ การให้บุคลากรในหน่วยงานได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการ

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากครูตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อชุมชนและร่วมมือกันพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ ครูได้ปฏิบัติโดยได้ร่วมมือกับชุมชนให้ชุมชนและโรงเรียนมีการยอมรับซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 5 - 16) มาตรา 29 ให้สถานศึกษากับบุคคล ครอบครัวยุทธ ชุมชน องค์การ ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์การ เอกชน องค์การวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนและสอดคล้องกับจรรยาบรรณครู ข้อ 8 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544 : 19) ที่กล่าวว่า ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์โดยให้ความร่วมมือ แนะนำ ศึกษา ช่วยเหลือ แก่เพื่อนครูทั้งเรื่องส่วนตัว ครอบครัว และการงานตามโอกาสอย่างเหมาะสม รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยการให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง วิธีการปฏิบัติตน ปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนและสอดคล้องกับ พจน์ เพชรบุรณิน (2528 : 8) ที่กล่าวว่าคนทุกคนจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เกี่ยวกับการอาศัยอยู่ร่วมกัน การศึกษาเล่าเรียนการทำงานการพักผ่อน

การเจ็บป่วย การเกิดและการตาย ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้คนแต่ละคนจะต้องเกี่ยวข้องและร่วมมือหรือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฉะนั้นจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะเป็นที่พึ่งของตนเอง รวมทั้งการทำคุณประโยชน์ต่อสังคม

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันการสอนของครูเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด ค้นคว้าหาเหตุผลจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ครูจึงต้องมีการศึกษาหาความรู้จากข่าวสารเพื่อให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณครู ข้อ 6 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2544 : 17) ครูย่อมพัฒนาตนเองทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ โดยการใฝ่รู้ศึกษาค้นคว้าริเริ่มสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองและเทคโนโลยี สามารถพัฒนาบุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สมิต อาชนิจกุล (2534 : 100) กล่าวถึง การพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารว่า หนังสือข่าวสารประจำวัน เช่น หนังสือพิมพ์ หรือหนังสือรายสัปดาห์เกี่ยวกับข่าวสารและข้อวิพากวิจารณ์ เราควรอ่านเพื่อให้ทันเหตุการณ์ของบ้านเมือง ถ้าไม่มีเวลาอ่านหนังสือพิมพ์ก็อาจใช้วิธีการฟังวิทยุ หรือดูโทรทัศน์ ภาคข่าว ภาคการศึกษาทดแทนได้

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีระดับคุณภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ เนื่องจากครูมุ่งเน้นสร้างกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนทุก ๆ โอกาส ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542 : 12 - 14) มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมาตรา 24 (6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครู
โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี

จากการวิจัย การพัฒนาตนเองของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี พบว่า มาตรฐานที่ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีการปฏิบัติน้อยที่สุดและมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

และในมาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง และมาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

เนื่องจากข้าราชการครูของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ส่วนใหญ่มีอายุมากและรับราชการมานาน จึงขาดความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเอง ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพได้ครบทุกมาตรฐาน ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี มีความต้องการที่จะสนับสนุนให้ข้าราชการครูของโรงเรียน ได้พัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ให้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีคุณภาพอยู่ในระดับสูงครบทุกมาตรฐาน เพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพส่งผลต่อการศึกษาของนักเรียนและตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้าได้เลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง ให้สูงขึ้นพร้อมๆ กับการประเมินเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยจะนำไปสนับสนุนให้ข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ได้พัฒนาตนเอง โดยเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาตนเองตั้งแต่ต้น เพื่อให้รู้ถึงแนวทางในการที่ตนเองจะต้องปฏิบัติ และส่งเสริมให้ข้าราชการครูได้ศึกษาค้นคว้าและจัดทำผลงานทางวิชาการซึ่งเห็นว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด เพราะถ้าจะส่งเสริมให้ข้าราชการครูได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการฝึกอบรมย่อมจะไม่ได้ผล เนื่องจากข้าราชการครูส่วนใหญ่มีอายุมากจึงไม่พร้อมที่จะเข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาต่อ โดยผู้บริหารให้การสนับสนุนจัดหาคู่มือ เอกสารและงานวิจัยจากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ มาให้ข้าราชการครูได้ศึกษาค้นคว้า เพราะสามารถที่จะใช้เวลาว่างไปศึกษาค้นคว้ารูปแบบวิธีการทำผลงาน ซึ่งต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษาค้นคว้าอาจจัดทำเป็นกลุ่มจะทำให้ข้าราชการครูมีความคิดกว้างไกล ผู้บริหารนอกจากจะอำนวยความสะดวกส่งเสริมให้ข้าราชการครูได้พัฒนาตนเองแล้วยังต้องให้กำลังใจด้วยการติดตาม สอบถามแนะนำให้ความรู้ เพื่อให้ข้าราชการครูได้มีความเข้าใจมากขึ้น ไม่เกิดความท้อแท้เบื่อหน่ายตลอดจนเมื่อข้าราชการครูได้ทำผลงานทางวิชาการแล้ว ให้มีการนำเสนอผลงานของตนเองในวาระการประชุมข้าราชการครู ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง และเป็นพื้นฐานของการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้อยู่ในเกณฑ์ระดับมากและคุณภาพสูงทุกมาตรฐาน

การทำผลงานทางวิชาการจึงเหมาะกับวัยและประสบการณ์ของข้าราชการครูของโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี ที่จะจัดเก็บเป็นผลงานทางวิชาการได้เป็นอย่างดี และเป็นวิธีการหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายให้ข้าราชการครูได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอตรงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุให้ครูต้องพัฒนาตนเอง
2. ควรศึกษาถึงอุปสรรคในการพัฒนาตนเองของครูในด้านต่างๆ
3. ควรมีการวิจัยความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูของข้าราชการ

ครูทั้งกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นข้อมูลให้กรุงเทพมหานคร ได้สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาตนเองได้ตรงกับความต้องการของครู

4. ควรมีการวิจัยบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของข้าราชการครู

กรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรกฎ สิงห์โกวินท์. การฝึกอบรมและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์
และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- การศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน. คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ชุมชน
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2540.
- _____. รายงานการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ, 2544.
- กิตติมา ปริดีติลล. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2532.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูป
การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540.
- _____. ชุดการอบรมการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : อักษรไทย,
2541.
- _____. ชุดฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง (เล่ม 8). กรุงเทพฯ : คัมปายอิมเมจจิง,
2541.
- _____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2532.
- _____. เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงความรู้ทั่วไป
เกี่ยวกับการบริหารพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8
พ.ศ. 2540 – 2544. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539.
- _____. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค,
2542.
- _____. สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนาตน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2540.
- คณะกรรมการข้าราชการครู, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลสำหรับ
ข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : กองตรวจสอบและทะเบียนประวัติ สำนักงานคณะกรรมการ
ข้าราชการครู, 2537.
- _____. นโยบายการพัฒนาข้าราชการครู. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาข้าราชการครู สำนักงาน
คณะกรรมการข้าราชการครู, 2539.

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะกรรมการการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหาร. รายงานการสัมมนา
แนวทางการวางแผนการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหาร. ม.ป.ท., 2528.
- ชาญชัย ลิวตังสีมา และเชิดวิทย์ ฤทธิ์ประศาสน์. การพัฒนาศักยภาพบุคคล. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2521.
- ชาญชัย อาจิณสมมาตร. การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มิตรสยาม, 2540.
- ถาวร จันทศิริ. "กระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน," วารสารข้าราชการครู. 17, 1 (2539) :
11 - 22.
- ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2539.
- ธีรยุทธ์ หล่อเลิศรัตน์ และอัญญา เวสวัชร. "การพัฒนาศักยภาพสำหรับการวางแผนพัฒนาใน
สายงาน," วารสารข้าราชการครู. ม.ป.ป., (2528) : 29.
- ธีระชัย ปุณณะโชติ. การสร้างผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทการพิมพ์, 2534.
- นพรัตน์ ศรีรุ่ง. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนเกี่ยวกับการ
พัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- นันทา วิทวุฒิกัดดี. ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ดี. ดี. บุ๊คส์ไตร์,
2532.
- เนืองนิตย์ จำแก้ว. การศึกษาการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2537.
- บอยเดิลส์ ทอม. พัฒนาการ : พัฒนาผู้จัดการ. แปลโดย สุนันทา ถีระวงษ์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว, 2533.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. การบริหารและการจัดระเบียบบริหารราชการไทย. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2529.

- ประยูร อาษานาม. คู่มือการวิจัยการศึกษา. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น, 2528.
- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการศึกษายกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : มูลนิธิสิดศรี – สฤษดิ์วงศ์, 2541.
- ปรีชา บุญนาค. การบริหารบุคคลระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ : วิดตอริเพาเวอร์พอยท์การพิมพ์,
2526.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต, 2535.
- พจน์ เพชรบุรณิน. การพัฒนาตนเอง. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัยสถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2528.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน,
2531.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- _____. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.
- _____. การบริหารบุคลากรในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ณศ, 2526.
- พวงรัตน์ วิเวกานนท์. "บทบาทและหน้าที่ขององค์กรวิชาชีพครู," วารสารข้าราชการครู. 15,4
(2538) : 26 - 28.
- พัฒนาผู้บริหารการศึกษา, สถาบัน. คู่มือการฝึกอบรมหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ม.ป.ป.
- พิสิทธิ์ สารวิจิตร. วิทยุทธศาสตร์การพัฒนาตนเองและบุคลิภาพจากระดับอนุบาลถึง
ปริญญาเอก. กรุงเทพฯ : พงษ์เจริญการพิมพ์, 2529.
- ปิญญู สาร. หลักการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- มนูญ วงศ์นารี. ความรู้พื้นฐานในการพัฒนาองค์การ. ม.ป.ท., 2516.
- เลขาธิการคุรุสภา, สำนักงาน. เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- วัชร ขานูตะโร. ความต้องการพัฒนาตนเองของครูผู้สอนพลศึกษา ระดับประถมศึกษา
เขตการศึกษา 6. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2533.
- วัชร ทรัพย์มี. ทฤษฎีและกระบวนการให้บริการปรึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2526.
- วัฒนา พุทธางกูรานนท์. สื่อสารมวลชนกับสังคม. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, 2523.

- วิจิตร อาวะกุล. การฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วิเชียร ทวีลาภ. เอกสารการบรรยายการบริหารการพยาบาล. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2519.
- วินัย ดอนโคตรจันทร์. ศึกษาความต้องการการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- วิรัตน์ ชันด์พันธ์. ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการพัฒนาระดับคุณภาพตาม
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ศึกษาเฉพาะกรณีเขตปทุมวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.
- วิโรจน์ สารัตนะ. การวางแผนการศึกษาระดับจุลภาค. กรุงเทพฯ : อักษรวิพัฒน์, 2539.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือการปฏิรูปการศึกษาศถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติตาม
องค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2539.
- _____. แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2539 – 2550.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2539.
- สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนและการบริหารการศึกษา เอกสารการ
สอนชุดวิชา การวางแผนพัฒนาการเรียน : หน่วยที่ 1 . นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2539.
- สมคิด ขุนทองนุ่ม. การพัฒนาตนเองทางด้านวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานประถม
ศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สมพร สุทัศน์ย์. มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. รายงานการวิจัยเอกสาร : ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู. กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท., 2542.
- สมิต อาชวณิจกุล. การพัฒนาตนเอง. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2534.
- สิริ เทศประสิทธิ์. บทบาทของนักบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การสื่อสารกับงานสารสนเทศ หน่วยที่ 9 - 15 . นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2532.

วิจิตร ศรีตะอ้านและคณะ. เอกสารการสอนชุด การบริหารงานบุคลากรในโรงเรียน หน่วยที่ 1 - 8. พิมพ์ครั้งที่ 14. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2541.

สุทนต์ ศรีไธย์. หลักการจัดสัมมนาการศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

สุนีย์ สันธูเดชะ. บทบาทและสถานภาพของครูในผลสรุปการสัมมนาของนิสิต ชั้นปีที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

สุนันทา เลานันทน์. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : ชนการพิมพ์, 2542.

สุเมธ แสงนิมนวล. พัฒนาชีวิตอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ. กรุงเทพฯ : สามัคคีสาร (ดอกหญ้า), 2537.

เสถียร เขยประทับ. สื่อมวลชนกับการพัฒนาประเทศเน้นเฉพาะประเทศไทย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2536.

เสนาะ ดิยาวี. การบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.

เสริมพงศ์ หงส์พันธุ์. ความต้องการและการได้โอกาสในการพัฒนาตนเองของอาจารย์วิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยอีสานใต้. สุรินทร์ : วิทยาลัยครูสุรินทร์, 2536.

โสภณ สารธรรม. ความต้องการในการพัฒนาครูกรมสามัญศึกษาในทรรณะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2533.

หวน พันธุ์พันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.

อนันต์ ชันทราข. ความคิดเห็นในการพัฒนาตนเองของครูประจำการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535.

อรรณพ จินะวัฒน์. การนำเสนอโปรแกรมการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

อัมพิกา ไกรฤทธิ. มนุษย์สัมพันธ์ในโรงงาน. กรุงเทพฯ : เอส - เอนการพิมพ์, 2532.

อาทิตย์ ดวงวงษา. ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

อุทัย บุญประเสริฐ. การประชุม. กรุงเทพฯ : เอส.ดี.เพรส, 2539.

_____. หลักและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา.

กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.

Cronbach, Lee Joseph. *Essentials of Psychological Testing*. 3rd ed. New York : Harper and Row, 1970.

Gellerman, Saul W. *Manager and Subordinates*. Illinois : The Dryden Press, 1976.

Maslow, Abraham Harold. *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York : Harper and Row, 1970.

Mattes, Reinhold Gustay. *A Comparative Study of Teacher Perception of Teacher Development and Traditional Supervisory Practices Under clinical and Traditional Supervision Practices in Selected Colorado School* Dissertation. Colorado : University of Colorado at Boulder, 1983.

Megginson, David and Pedler, Mile. *Self – Development : A Facillitator, s Guide*. London : McGraw – Hill, 1992.

Miller, N. "Learning Resources Center : It's Role in Education," *Audiovisual Instruction*. 16 (1971) : 48.

Warren, Feinborg Marvin. "An Analysis of Guidelines for In – Service Teachers Education Practice in Selected Schools Grades 5 – 9 Dissertation," *Dissertation Abstract International*. 31 (6) : 3561 – A ; December, 1974.

Webster. *Webster's New Dictionary*. New York : Compact School the World Publishing Company, 1983.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นายโสภณ	สุวรรณวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา
2. นายสมศักดิ์	ชาติมาลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนรัตนจินะ
3. นายสุวัฒน์	อันใจกล้า	ผู้อำนวยการโรงเรียนทวีธาภิเศก

ที่ ครุ 76/2545

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรญูรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

28 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายโสภณ สุวรรณวงศ์ ผอ.โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสุรินทร์ บุลาดี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี สังกัดกรุงเทพมหานคร
ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูใน
โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบัน
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.อารมณ จินดาพันธ์	ประธานกรรมการ
2. ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-0841 ต่อ 508 , 0-2472-5712

โทรสาร 0-2472-5712

ที่ ครุ 78/2545

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงนิรยุรจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

28 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมศักดิ์ ขาติมาลา ผอ.โรงเรียนรัตนจินะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสุรินทร์ ปุสาลี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระหมสุวรรณสามัคคี สังกัดกรุงเทพมหานคร
ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูใน
โรงเรียนวัดพระหมสุวรรณสามัคคี" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบัน
ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.อารมณ จินดาพันธ์	ประธานกรรมการ
2. ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถ
ที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว
ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-0841 ต่อ 508 , 0-2472-5712

โทรสาร 0-2472-5712

ที่ ครุ 77/2545

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
1061 ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร 10600

28 กุมภาพันธ์ 2545

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุวัฒน์ อินใจล้ำ ผอ.โรงเรียนทวีธาภิเศก

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วย นายสุรินทร์ นุสาตี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระหมสุวรรณสามัคคี สังกัดกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูในโรงเรียนวัดพระหมสุวรรณสามัคคี" ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ของสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยมีคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. ดร.อารมณ จินดาพันธ์	ประธานกรรมการ
2. ดร.เสรี ปรีดาศักดิ์	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา กาญจนกิจ	กรรมการ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ ได้พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความสามารถที่จะให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือวิจัยของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้เกียรติเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว ขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิระ ประเสริฐศิลป์)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรฯ

คณะครุศาสตร์

โทรศัพท์ 0-2890-0841 ต่อ 508 , 0-2472-5712

โทรสาร 0-2472-5712

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การศึกษา เรื่อง "การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียน
วัดพรหมสุวรรณสามัคคี"

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับครูผู้สอนในโรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของการปฏิบัติงานตาม
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของข้าราชการครูโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี
สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร
3. คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในภาพรวม ไม่มีผล
ต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความจริง
4. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยจึงขอขอบพระคุณมาในโอกาสนี้ด้วย

นายสุรินทร์ ปู่ลาดี

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของข้าราชการครูโรงเรียน
วัดพรหมสุวรรณสามัคคี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพ	
1. เพศ () ชาย () หญิง	
2. อายุ () ไม่เกิน 25 ปี () 36 - 45 ปี () 26 - 35 ปี () 46 ปีขึ้นไป	
3. อายุราชการ () ไม่เกิน 5 ปี () 11 - 15 ปี () 21 ปีขึ้นไป () 6 - 10 ปี () 16 - 20 ปี	
4. วุฒิการศึกษา () ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี () สูงกว่าปริญญาตรี	

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

- คำชี้แจง 1. แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะทราบถึงการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ในแต่ละปีการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามว่าอยู่ในระดับใด
2. โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติงานของท่านเพียงช่องเดียว

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 1. ศึกษาหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองโดยการ ศึกษาเอกสาร ตำรา และสื่อต่าง ๆ 2. เข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาชีพครู 3. เข้าร่วมกิจกรรมขององค์กร หรือชมรมที่ส่งเสริม การพัฒนาวิชาชีพครู 4. เป็นสมาชิกองค์กร ชมรม เพื่อส่งเสริมการพัฒนา วิชาชีพครู นอกจากที่ราชการจัดตั้ง 5. มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพ ครู 6. การนำผลงานทางวิชาการมาเผยแพร่ 7. เป็นวิทยากรการประชุมอบรม สัมมนาหรือกิจกรรม ทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู 8. จัดทำผลงานและเสนอรายงานทางวิชาการในการ ประชุม อบรม สัมมนา 9. ผลงานทางวิชาการของท่านที่มีการเผยแพร่				
มาตรฐานที่ 2 ดัดสนใจและปฏิบัติกรรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลงานที่จะเกิดกับผู้เรียน 10. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาความ สามารถของผู้เรียน 11. จัดกิจกรรมสร้างนิสัยที่ดีในการปฏิบัติงานแก่ผู้เรียน 12. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้าง คุณธรรมให้เกิดกับผู้เรียน				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
13. จัดกิจกรรมที่เสริมความรู้โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียนโดยตรง				
14. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการลำดับความสำคัญก่อน-หลัง ของเนื้อหาวิชา				
15. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้เลือกและปฏิบัติ				
16. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับพัฒนาการของผู้เรียน				
17. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถของผู้เรียน				
18. จัดกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ				
มาตรฐานที่3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ				
19. ตรวจสอบข้อบกพร่องและความสามารถของผู้เรียนโดยใช้เนื้อหาวิชาเป็นหลัก				
20. สอนซ่อมเสริมตามข้อบกพร่องของผู้เรียน				
21. ทำการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน				
22. ตรวจสอบข้อบกพร่อง ด้านพัฒนาการของผู้เรียน				
23. ปรับเปลี่ยนวิธีสอนตามความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
24. จัดทำบันทึกผลสัมฤทธิ์ตามความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
25. พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้นด้วยการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
26. จัดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมและเต็มศักยภาพ				
27. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนหลายๆ รูปแบบโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง				
28 จัดทำแผนการสอนที่มีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วนและสัมพันธ์กัน				
29 จัดทำแผนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
30 จัดทำแผนการสอนที่ใช้เน้นกิจกรรมการปฏิบัติตามกระบวนการแสวงหาความรู้และการสร้างความรู้				
31 ปรับปรุงแผนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของตนเอง				
32 มีการปรับปรุงแผนการสอนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงมากขึ้น				
33 ปรับปรุงแผนการสอนที่สร้างให้สอดคล้องกับข้อจำกัดของสถานศึกษา				
34 พัฒนาแผนการสอนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา				
35 พัฒนาแผนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเอง				
36 พัฒนาแผนการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน				
มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ				
37 เลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและจุดประสงค์				
38 ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หาง่ายทำจากวัสดุท้องถิ่นและมีประสิทธิภาพ				
39 การผลิตสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน				
40 ใช้สื่อที่มีความหลากหลายตามความแตกต่างของผู้เรียน				
41 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษาสื่อการเรียนการสอน				
42 ให้ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความรู้สึคนึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
43 ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดค้นและผลิตสื่อการเรียนการสอน				
44 ประเมินผลการใช้สื่อและปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น				
45 การเผยแพร่ผลการใช้สื่อการเรียนการสอน				
มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน				
46 จัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนเป็นผู้บอกความรู้				
47 จัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแบบหรือทำตามตัวอย่าง				
48 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนทำตามข้อกำหนดหรือคำสั่ง				
49 ให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนในการทำงานตามกระบวนการสร้างความคิด				
50 ให้ผู้เรียนค้นหาความรู้ และสรุปความคิดได้เองตามคำแนะนำ				
51 กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาความรู้โดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย				
52 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมที่ตนเองถนัดได้				
53 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีการประเมินตนเองและปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ				
54 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการสร้างนิสัยการปฏิบัติ จนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป				
มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้มีระบบ				
55 รายงานสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียนทั้งห้อง				
56 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรม เป็นภาพรวมในการพัฒนาผู้เรียนทั้งห้อง				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
57 มีข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ในการพัฒนาผู้เรียนในภาพรวมของห้อง				
58 สำรวจปัญหาความต้องการและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนโดยแยกเป็นรายกลุ่ม				
59 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม				
60 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม				
61 รายงานสภาพปัญหาความต้องการ และเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นรายบุคคล				
62 รายงานผลการนำเทคนิควิธีการ และนวัตกรรมที่นำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนสนองตอบต่อสภาพความแตกต่าง ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน				
63 รายงานผลการใช้เทคนิควิธีการ หรือนวัตกรรมที่แสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล				
มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน				
64 การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ				
65 มีความประพฤติเรียบร้อย รวมทั้งการไหว้ทักทายอย่างสุภาพ				
66 ความมีน้ำใจโอบอ้อมอารี มีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน				
67 ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง				
68 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน				
69 การปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียน				
70 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีด้วยตนเอง				
71 การเสริมแรงทางบวกให้ผู้เรียน				
72 เผยแพร่วิธีการที่ถูกต้องในการสร้างคุณธรรม				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์				
73 ความเข้าใจในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ				
74 ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนสมบูรณ์				
75 ปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย				
76 อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานในสถานศึกษาตามความรู้ความสามารถ และความถนัด				
77 การปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์				
78 ความพึงพอใจในบทบาทของตน ที่ช่วยให้ผลงานของสถานศึกษابرลุเป้าหมายเป็นหลัก				
79 ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ				
80 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน				
81 การปฏิบัติงานโดยยึดประโยชน์ของส่วนร่วมเป็นหลัก				
มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน				
82 การปฏิบัติงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน				
83 มีความรู้ความเข้าใจงานเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน				
84 การปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมายในชุมชนการศึกษา				
85 มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาชุมชนทางด้าน				
86 ความพึงพอใจในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาชุมชน				
87 ความพึงพอใจในบทบาทของตนเอง ที่ช่วยให้ผลงานบรรลุไปตามเป้าหมาย				
88 ช่วยเหลือและพัฒนาผู้ร่วมงาน ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อชุมชนอย่างเต็มความสามารถ				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
89 เป็นผู้นำในการพัฒนางานทำให้งานมีประสิทธิภาพ				
90. ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง และกลุ่ม แล้วนำมาปรับปรุงพัฒนางาน				
มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา				
91. แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ประจำวัน				
92. แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับ การศึกษา				
93. แสวงหาข้อมูลข่าวสารที่สามารถนำมาใช้ในการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
94. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน				
95. นำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการแก้ปัญหา				
96. การนำเทคโนโลยีในปัจจุบันมาใช้ในการจัดการ เรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
97. จัดทำระบบข้อมูล ให้สามารถนำมาใช้พัฒนาการ เรียนการสอนได้				
98. ให้การอบรมเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับเทคนิคการให้ ข้อมูลข่าวสารภายในโรงเรียน และชุมชน				
99. การนำข้อมูลข่าวสารไปใช้ในการพัฒนา การเรียน การสอน				
มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ทุกสถานการณ์				
100. มีการพัฒนา หรือการแก้ปัญหาเกี่ยวกับ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ				
101. กำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียน ในการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียน และนอก ห้องเรียน				
102 กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นัก เรียนรู้จักแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง				

การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู	ระดับการปฏิบัติ			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
103 ให้นักเรียนหาทางเลือกในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต				
104 การจัดกิจกรรมภายนอกห้องเรียน เช่น การจัดนิทรรศการได้วาทะเกี่ยวกับปัญหาที่พบในสังคมปัจจุบัน				
105 จัดให้ผู้เรียนสร้างแนวทางในการพัฒนาตนเองเพื่อป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต				
106 การจัดทัศนศึกษา โดยให้ผู้เรียนได้รับความรู้จัดการแก้ปัญหาของการศึกษา การเมือง สังคม				
107 เสนอโครงการอบรมนักเรียน เกี่ยวกับการรู้จักแก้ปัญหาของการศึกษา การเมือง และสังคม				
108 การวัดผลและประเมินผลในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหาของผู้เรียน				

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายสุรินทร์ ปุสาลี		
เกิด	19 มกราคม 2490		
สถานที่เกิด	อำเภอบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี		
ที่อยู่ปัจจุบัน	38/2 หมู่ 11 ซอยโรงเรียนบ้านนายเหวี่ยง ถนนบางบอน 4 แขวงบางบอน เขตบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150		
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี แขวงบางไผ่ เขตบางแค กรุงเทพมหานคร		
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี		
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2501	ป.4	โรงเรียนบ้านนายเหวี่ยง
	พ.ศ. 2506	ม.6	โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
	พ.ศ. 2508	ป.กศ	โรงเรียนฝึกหัดครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์
	พ.ศ. 2518	พ.ม.	กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการรับราชการ	พ.ศ. 2509 - 2512	ครูใหญ่โรงเรียนศึกษาสมุทรอันุสรณ์	
	พ.ศ. 2512	ครูจิตวาโรงเรียนวัดม่วง	
	พ.ศ. 2516	ครูจิตวาโรงเรียนบ้านนายเหวี่ยง	
	พ.ศ. 2520	ครูใหญ่โรงเรียนบ้านนายเหวี่ยง	
	พ.ศ. 2535	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านนายเหวี่ยง	
	พ.ศ. 2541	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัดสามัคคี	
	พ.ศ. 2542	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพรหมสุวรรณสามัคคี	